

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2012

דוח רואה החשבון המבקר למינהלת המוסד לביטוח לאומי

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של המוסד לביטוח לאומי (להלן - "המוסד") לימים 31 בדצמבר 2012 ו-2011 ואת הדוחות על הביצוע הכספי, הדוחות על השינויים בגרעון בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות מינהלת המוסד. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973. על פי תקנים אלה נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי מינהלת המוסד וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של המוסד לימים 31 בדצמבר 2012 ו-2011 ואת הביצוע הכספי, השינויים בגרעון בהון ותזרימי המזומנים שלו לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים, בהתאם לתקני חשבונאות ממשלתיים של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית ובכפוף למדיניות מינהלת המוסד כמתואר בבאור 2.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לנושאים המפורטים להלן:

- א. לאמור בבאור 1' בדוחות הכספיים בדבר הגרעון הנצבר של המוסד ליום 31 בדצמבר 2012 המסתכם לסך של 226,550 מיליוני ש"ח, הנובע בעיקרו מהתחייבות המוסד בגין הזכויות העתידיות שנצברו למבוטחים עד למועד הדוחות הכספיים. להערכת מינהלת המוסד, ממשלת ישראל תעמיד למוסד את האמצעים הדרושים, ככל שידרשו, לשם עמידה בהתחייבויותיו.
- ב. לאמור בבאור 2' בדוחות הכספיים בדבר החלטת מינהלת המוסד לשקול את מדיניות המוסד לגבי חישוב קרנות הביטוח עם פרסום תקן בינלאומי בנושא.

ליאון, אורליצקי ושות'
רואי חשבון

רואי חשבון

בני ברק, 21 באפריל 2013.

דוחות על המצב הכספי

31 בדצמבר		באור	
2011	2012		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
			נכסים שוטפים:
727,552	780,626	3	מזומנים ושווי מזומנים
4,027,211	4,016,871	4	חייבים בגין עסקאות שאינן חליפין - דמי ביטוח
			חייבים ויתרות חובה:
1,355,198	1,269,344	5	חובות הציבור
62,897	68,533	6	חייבים אחרים
6,172,858	6,135,374		סך הכל נכסים שוטפים
			נכסים שאינם שוטפים:
85,433	80,482	7	פקדונות בבנק
4,733,965	5,171,975	8	ממשלת ישראל
192,066,000	210,600,000	9	איגרות חוב של ממשלת ישראל
697,931	880,316	10	רכוש קבוע
139,094	177,581	11	נכסים בלתי מוחשיים - עלויות פיתוח תוכנה
197,722,423	216,910,354		סך הכל נכסים שאינם שוטפים
203,895,281	223,045,728		סך הכל נכסים

הבאורים לדוחות הכספיים מנויים חלק בלתי נפרד מהם.

פרופ' שלמה מור יוסף, מנהל כללי ויר"ר המינהלה

איתן קשמון, חשב המוסד, חבר מינהלה

איתן שטיין, רו"ח, מנהל אגף חשבונות

תאריך אישור הדוחות: 21 באפריל 2013.

דוחות על המצב הכספי

31 בדצמבר		באור	
2011	2012		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
			התחייבויות שוטפות:
35,206	291,534	8	ממשלת ישראל
283,629	280,521	12	זכאים אחרים
3,737,789	3,986,318	13	זכאים לגמלה
131,026	138,890	14	התחייבות בגין קרנות מיועדות
4,187,650	4,697,263		סך הכל התחייבויות שוטפות
			התחייבויות שאינן שוטפות:
330,248	271,982	14	התחייבות בגין קרנות מיועדות
4,342,200	4,696,600	15	התחייבויות בגין זכויות עובדים
382,540,600	439,868,298	16	קרנות הביטוח
12,626	61,291	17	הפרשה לתביעות משפטיות
387,225,674	444,898,171		סך הכל התחייבויות שאינן שוטפות
-	-	18	התחייבויות תלויות
(187,518,043)	(226,549,706)		גרעון בהון
203,895,281	223,045,728		סך הכל התחייבויות וגרעון בהון

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על הביצוע הכספי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		באור	
2011	2012		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
הכנסות			
הכנסות מעסקאות שאינן חליפין:			
30,638,708	31,264,470	א19	דמי ביטוח מעסיקים
3,249,051	3,275,417	ב19	דמי ביטוח לא שכירים
17,289,391	18,145,333	20	הכנסות מהעברות
<u>51,177,150</u>	<u>52,685,220</u>		סך הכל הכנסות מעסקאות שאינן חליפין
הכנסות מעסקאות חליפין:			
11,730,005	21,568,327	21	הכנסות מימון
458,240	404,969	22	הכנסות אחרות, נטו
<u>12,188,245</u>	<u>21,973,296</u>		סך הכל הכנסות מעסקאות חליפין
<u>63,365,395</u>	<u>74,658,516</u>		סך הכל הכנסות
הוצאות			
51,297,070	55,467,179	23	גמלאות ותשלומים אחרים
121,766	110,774	24	תמיכות
27,716,100	56,971,110	25	גידול בקרנות הביטוח
675,480	871,565	26	שכר עבודה ונלוות
394,120	422,093	27	הנהלה וכלליות
<u>80,204,536</u>	<u>113,842,721</u>		סך הכל הוצאות
<u>(16,839,141)</u>	<u>(39,184,205)</u>		גרעון נטו לשנה

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בגרעון בהון (באלפי ש"ח)

סה"כ	גרעונות נצברים	קרן הערכה מחדש	
(170,678,902)	(170,678,902)	-	<u>יתרה ליום 1 בינואר 2011</u>
			תנועה בשנת 2011 -
(16,839,141)	(16,839,141)	-	גרעון נטו לשנה
(187,518,043)	(187,518,043)	-	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר 2011</u>
			תנועה בשנת 2012 :
152,542	-	152,542	עודף בגין הערכה מחדש של מבנים
(39,184,205)	(39,184,205)	-	גרעון נטו לשנה
(226,549,706)	(226,702,248)	152,542	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר 2012</u>

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(16,839,141)	(39,184,205)	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
		גרעון נטו לשנה
		התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים
22,916,081	44,027,179	מפעילות שוטפת (א)
6,076,940	4,842,974	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
		תזרימי מזומנים לפעילות השקעה
(33,182)	(57,373)	רכישת רכוש קבוע
648	672	תמורה ממכירת רכוש קבוע
(65,507)	(83,104)	עלויות פיתוח תוכנה
6,404	4,951	השקעה בפקדונות לזמן ארוך, נטו
8,445,266	9,294,954	פדיון איגרות חוב של ממשלת ישראל
(14,000,000)	(13,950,000)	השקעה באיגרות חוב של ממשלת ישראל
(5,646,371)	(4,789,900)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
430,569	53,074	עליה במזומנים ושווי מזומנים
296,983	727,552	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
727,552	780,626	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים (המשך)

א. התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת -

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים:		
68,990	71,622	פחת והפחתה
(481)	(147)	רווח הון
שערוך והתאמת השקעות באיגרות חוב של ממשלת ישראל		
(4,310,670)	(13,922,502)	לשווי הוגן
65,112	272,978	גידול בזכויות עובדים בעת פרישה
(35,101)	(50,403)	קיטון בהתחייבות בגין קרנות מיועדות
(874)	34,997	גידול (קיטון) בהפרשה לתביעות משפטיות
27,716,100	56,971,110	גידול בקרנות הביטוח
שינויים בסעיפי רכוש והתחייבויות:		
(291,041)	10,340	קיטון (גידול) בחייבים דמי ביטוח
(22,915)	85,854	קיטון (גידול) בחובות הציבור
(212,971)	272,775	קיטון (גידול) בחובות ממשלת ישראל
(69,111)	38,113	קיטון (גידול) בחייבים אחרים וריבית לקבל
(30,435)	243,729	גידול (קיטון) בזכאים לגמלה
39,478	(1,287)	גידול (קיטון) בזכאים אחרים
<u>22,916,081</u>	<u>44,027,179</u>	

ב. פעולות שלא במזומן -

בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 - נזקף כנגד הגרעון בהון -

עודף בגין הערכה מחדש של מבנים

152,542

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 – כללי

- א.** המוסד לביטוח לאומי הוא תאגיד, כשיר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית.
- המוסד לביטוח לאומי הוקם בשנת 1954 ופועל מתוקף "חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995".
- המוסד לביטוח לאומי נועד להבטיח לאוכלוסיות חלשות ולמשפחות שנקלעו למצוקה זמנית או ממושכת בסיס כלכלי לקיומן. בחוק הביטוח הלאומי ענפים בתחומי ביטוח זקנה ושארים, אמהות, ילדים, נפגעי עבודה, נכות כללית, נפגעי תאונות, סיעוד, אבטלה, פשיטת רגל ופירוק תאגיד.
- לבד מגמלאות בכסף מעניק המוסד לביטוח לאומי שרותי שיקום, הכשרה מקצועית, שרותי סיעוד ועוד.
- ב.** כמשתקף בדוחות הכספיים, הגרעון הנצבר של המוסד ליום 31 בדצמבר 2012 מסתכם לסך של 226,550 מיליוני ש"ח, הנובע בעיקרו מהתחייבות המוסד בגין הזכויות העתידיות שנצברו למבוטחים עד למועד הדוחות הכספיים.
- להערכת מינהלת המוסד, ממשלת ישראל תעמיד למוסד את האמצעים הדרושים, ככל שיידרשו, לשם עמידה בהתחייבויותיו.

ג. הגדרות:

- המוסד - המוסד לביטוח לאומי.
- החוק - חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995.
- מטבע הדיווח - הוא המטבע המשמש בהצגת הדוחות הכספיים.
- מדד - מדד המחירים לצרכן.
- צדדים קשורים - כמשמעותם בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 20.
- אנשי מפתח בהנהלה - כמשמעותם בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 20.
- שווי הוגן - הוא הסכום שבו ניתן להחליף נכס, או לסלק התחייבות, בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון שאינם קשורים, הפועלים בצורה מושכלת.

ד. פרטים על מדד המחירים לצרכן ושעורי השינוי בתקופת החשבון

ליום 31 בדצמבר			מדד המחירים לצרכן* (בנקודות)
2010	2011	2012	
117.82	120.38	122.35	
שעור השינוי באחוזים			מדד המחירים לצרכן
2010	2011	2012	
2.66	2.17	1.64	

* לפי בסיס ממוצע 2002.

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 – עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס עריכת הדוחות הכספיים:

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני חשבונאות ממשלתיים שפורסמו על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית. תקנים אלה מבוססים, בעיקר, על תקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי (IPSAS) המתפרסמים על ידי הוועדה הבינלאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי (IPSASB).

הדוחות הכספיים ערוכים על בסיס העלות ההיסטורית, למעט נכסים והתחייבויות שונים המוצגים לפי שווים ההוגן, כמפורט בביאורים לדוחות הכספיים. עיקרי המדיניות החשבונאית יושמו באופן עקבי ביחס לכל השנים המוצגות, אלא אם צוין אחרת.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת:

ביישום המדיניות החשבונאית של המוסד, נדרשה מינהלת המוסד, במקרים מסוימים, להפעיל שיקול דעת חשבונאי בנוגע לאומדנים והנחות בקשר לערכם בדוחות של נכסים והתחייבויות שאינם בהכרח בנמצא ממקורות אחרים. אומדנים אלו מצריכים לעיתים שיקול דעת בסביבה של אי וודאות והינם בעלי השפעה מהותית על הנתונים המוצגים בדוחות הכספיים.

האומדנים וההנחות שבבסיסם, נבחנים בידי מינהלת המוסד בכל תקופת דיווח. שינויים באומדנים החשבונאיים מוכרים רק בתקופת דיווח בה בוצע שינוי באומדן, במידה והשינוי משפיע רק על אותה תקופת דיווח, או מוכרים בתקופת הדיווח האמורה ובתקופות דיווח עתידיות, במקרים בהם השינוי משפיע הן על תקופת הדיווח הנוכחית והן על תקופות הדיווח העתידיות.

בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת מינהלת המוסד על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדני המינהלת.

אומדנים קריטיים:

להלן מידע בדבר אומדנים קריטיים, שנערכו תוך יישום המדיניות החשבונאית ואשר שינוי מהותי באומדנים אלה עשוי לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות המוצגים בדוחות הכספיים:

(1) איגרות חוב של ממשלת ישראל -

איגרות החוב מוצגות בהתאם לתזרימי המזומנים המהוונים שינבעו למוסד במהלך חיי איגרות החוב. שיעור ההיוון המשמש בחישוב הינו בהתאם לוקטור ריביות של איגרות חוב תלוש אפס. שינוי בשיעור ההיוון לאור השינוי בוקטור כאמור, עשוי להשפיע על ערכן של איגרות החוב המוצגות בדוחות הכספיים.

(2) שווי הוגן של רכוש קבוע -

כאמור בבאור 10 המבנים מוצגים על בסיס שווים ההוגן, כאשר שינויים בשווים ההוגן נזקפים לדוח על השינויים בגרעון בהון. לצורך קביעת השווי ההוגן מתבסס המוסד על הערכות שווי המבוצעות על ידי שמאי מקרקעין חיצוניים בלתי תלויים בעלי ידע, ניסיון ומומחיות נדרשים. הערכות השווי נקבעות לפי שיטות הערכה מקובלת לנכסי נדל"ן.

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת (המשך):

3) התחייבויות בגין זכויות עובדים -

התחייבויות בגין זכויות עובדים מבוססות על מספר רב של נתונים, תוך שימוש בטכניקות הערכה אקטואריות. חישוב ההתחייבויות כרוך בקביעת הנחות, בין השאר לגבי שיעורי ההיוון, שיעור עליית השכר והנחות שונות נוספות. קיימת אי-ודאות מהותית בגין אומדנים אלו ושינויים בהנחות האקטואריות עשויים להשפיע על ערכן של ההתחייבויות בדוחות הכספיים. ראה גם באור 15.

4) קרנות הביטוח -

קרנות הביטוח מבוססות על אומדני התחייבויות אקטואריות של ענפי הביטוח: זקנה ושארים, נכות כללית, נפגעי עבודה וסיעוד כלפי מבטחים, שלגביהם נוצרה עילת זכאות לתאריך הדיווח. שינוי בהנחות אקטואריות עשויים להשפיע באופן מהותי על ערכן של ההתחייבויות. ראה גם באור 16.

5) הפרשה לתביעות משפטיות והתחייבויות תלויות -

סיכויי תביעות משפטיות שהוגשו כנגד המוסד, על פיהן נאמד הסכום אותו יש לכלול כהפרשה בדוחות הכספיים הוערכו בהסתמך על חוות דעתם של היועצים המשפטיים. הערכות אלה מבוססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים וכן על הנסיון שנצבר בנושאים השונים. תוצאות התביעות בפועל עלולות להיות שונות מהערכות אלה. ראה גם באור 17 ו-18.

ג. מזומנים ושווי מזומנים -

כשווי מזומנים נחשבות השקעות לזמן קצר בעלות נזילות גבוהה, הניתנות בקלות להמרה, לסכומים ידועים של מזומנים, והחשופות לסיכון לא משמעותי של שינויים בערך. שווי מזומנים כוללים, בין היתר, פקדונות לזמן קצר שהופקדו בבנק ישראל ובבנקים מסחריים ושהתקופה עד למועד מימושם, בעת ההשקעה בהם, לא עלתה על 3 חודשים.

ד. הפרשה לחובות מסופקים -

ההפרשה לחובות מסופקים מחושבת בשיעור מסוים מסכום החובות בהתאם לאומדנים המחושבים לפי סוג החוב. השיעור נקבע על בסיס הערכת המינהלה המתבססת על נסיון העבר. על פי הערכת מינהלת המוסד ההפרשה משקפת בצורה נאותה את ההפסד הגלום בחובות שגבייתם מוטלת בספק.

ה. השקעות באיגרות חוב של בנק ישראל -

איגרות החוב מהוות חלק ממקורות המוסד לכיסוי קרנות הביטוח. בהתאם לכך ובמקביל לבסיס ההערכה של קרנות הביטוח (ראה באורים 9 ו-16) מוצגות איגרות החוב בהתאם לתזרימי המזומנים המהוונים, שינבעו למוסד במהלך תקופת איגרות החוב.

ו. רכוש קבוע -

המוסד מיישם את תקן חשבונאות מס' 17, בדבר "רכוש קבוע" (להלן – תקן 17). התקן קובע את הטיפול החשבונאי – הכרה, מדידה, הצגה וגילוי של רכוש קבוע.

רכוש קבוע הוא נכס מוחשי אשר מוחזק על ידי המוסד להספקת שירותים, להשכרה לאחרים, או לצרכים מינהליים וכן חזוי שישתמשו בו במשך יותר מתקופת דיווח אחת.

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. רכוש קבוע (המשך)

רכוש קבוע נמדד לראשונה לפי עלות, לרבות עלויות שניתן לייחסן במישרין לרכישת רכוש קבוע ולהבאתו למיקום ולמצב הדרושים לצורך פעולתו. כאשר נכס נרכש ללא עלות, או בעלות סימלית, עלותו היא שוויו ההוגן במועד הרכישה.

בתקופות שלאחר ההכרה הראשונה, הרכוש הקבוע מוצג לפי העלות בניכוי פחת נצבר ובניכוי הפסדים שנצברו מירידת ערך.

לאחר ההכרה הראשונה ועד ליום 31 בדצמבר 2011, בחר המוסד להציג את המבנים לפי עלותם בניכוי פחת נצבר. החל משנת 2012 המבנים מוצגים לפי מודל הערכה מחדש (שווי הוגן במועד ההערכה מחדש), בניכוי פחת שנצבר לאחר מכן ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו לאחר מכן.

הערכות שווי של המבנים נעשו על ידי מעריכי שווי מקצועיים בלתי תלויים. העלייה בערך המבנים כתוצאה מהערכה מחדש, נזקפה ישירות לקרן הערכה מחדש, בדוח על הגרעון בהון.

תקן 17 דן בהגדרת סכום בר פחת של פריט רכוש קבוע, ערך השייר שלו, תקופת הפחתה ושיטת הפחת. התקן קובע כי לצורך הפחתת הרכוש הקבוע יש להקצות את הסכום שהוכר לראשונה, בהתייחס לפריט רכוש קבוע, לחלקים משמעותיים שלו ולהפחית בנפרד כל חלק כזה, אולם ניתן לקבץ חלקים שונים של פריט רכוש קבוע בעלי אורך חיים שימושיים ושיטת פחת זהים.

על פי הוראות התקן, יש לסקור את ערך השייר, אורך החיים השימושיים ושיטת הפחת של כל נכס לחוד לכל שנת כספים. אם חל שינוי בדפוס החזוי של צריכת ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס, יש לשנות את שיטת הפחת ולטפל בשינוי זה כשינוי אומדן חשבונאי.

- (1) שיפורים במושכר מופחתים על פני משך תקופת השכירות, או משך החיים המוערך של השיפורים, כנמוך שבהם.
- (2) רוט וציוד משרדי שנרכש עד ליום 31 בדצמבר 1998 נרשם כהוצאה במועד הרכישה.
- (3) עלות הנכסים אשר במימון רכישתם השתתפו גורמי חוץ מוצגת לאחר ניכוי סכום ההשתתפות.
- (4) הפחת מחושב בשיטת הפחת השווה על בסיס משך השימוש המשוער בנכסים.

שיעורי הפחת הם כדלקמן:

%	
2	קרקע ובניינים
10	שיפורים במושכר
20-33	מחשבים וציוד היקפי
15	כלי רכב
6	רוט וציוד משרדי

באורים לדוחות הכספיים**באור 2 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)****ז. נכסים בלתי מוחשיים - עלויות פיתוח תוכנה:**

- 1) עלויות פיתוח תוכנה מוצגות בהתאם להוראות תקן חשבונאות בינלאומי מס' 38 - נכסים בלתי מוחשיים (IAS-38 - Intangible Assets) (להלן - "התקן"). בהתאם להוראות התקן, מוצגים הנכסים לפי העלות בנכוי הפחתה נצברת ובנכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.
- 2) ההפחתה מחושבת על בסיס הקו הישר על פני משך החיים השימושיים המשוער. תקופת ההפחתה מתבססת על הערכת המינהלה, לפיה תקופת ההנאה הצפויה מהנכס תתפרס על פני 5 שנים.

ח. זכאים לגמלה -

הזכאויות לגמלה למבוטחים מחושבות על ידי אקטואר המוסד עבור תביעות שהוגשו בגין שנת הדוח ובגין השנים הקודמות לה וטרם שולמו עד לתאריך הדוח על המצב הכספי, וכן עבור אומדן תביעות שטרם הוגשו אולם תיווצר בגין זכאות לתקופה שלפני תאריך הדוח על המצב הכספי. הזכאויות לגמלה חושבו בגין קצבאות המשולמות לפי חוק הביטוח הלאומי בלבד.

ט. התחייבות בגין קרנות מיועדות -

בהתאם לתקן חשבונאות ממשלתי מספר 1, "הצגת דוחות כספיים" תמיכות הן הטבות לרווחת הציבור המסופקות על ידי המוסד, שעבורן הוא אינו מקבל תמורה ישירה ממקבלי אותן הטבות, השווה בקירוב לערכם של השירותים שסופקו.

התמיכות נרשמות כהתחייבויות בדוחות הכספיים בתקופה בה התרחשו הארועים שיצרו את התמיכה, כל עוד מתקיימים כל אלה:

- 1) למוסד יש מחוייבות קיימת בגין התמיכה.
- 2) צפוי כי יידרש תזרים של משאבים החוצה בגין המחוייבות.
- 3) ניתן לאמוד את סכום התמיכה באופן מהימן.

התחייבויות אלה מתייחסות לפעולות בקרנות באמצעותן מממן המוסד על פי החוק פעולות מיוחדות בתחומים - שרותים לנכים, סיעוד, נפגעי עבודה פעולות מיוחדות ופיתוח שרותים לילדים בסיכון.

ההתחייבויות הן בגין הסכמים שנחתמו עם המוסד ואשר מחייבים אותו בתשלומים העומדים לפרעון לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי. השינוי בהתחייבויות נזקף להוצאות תמיכות בדוחות על הביצוע הכספי.

י. התחייבויות בגין זכויות עובדים בעת פרישה, פדיון ימי מחלה וימי חופשה שטרם נוצלו -

התחייבויות המוסד כלפי עובדיו וגמלאיו לפצויי פרישה מכוסות בעיקרן על ידי ההפרשה לזכויות עובדים בעת פרישה ובחלקן על ידי הפקדות שוטפות בקופת פנסיה. החבות האקטוארית של המוסד כלפי עובדיו וגמלאיו מחושבת על ידי אקטואר המוסד. הפרשה זו כוללת גם את ההתחייבות לפצויי פרישה ולפדיון ימי מחלה. ההתחייבויות בגין ימי חופשה שלא נוצלו על ידי העובדים מכוסות על ידי הפרשות בדוחות הכספיים. חלקו של משרד האוצר במימון התחייבויות אלה חושב על פי השיעור הממוצע של השתתפותו בהוצאות המינהל ונרשם במסגרת נכסי המוסד.

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. קרנות הביטוח -

קרנות הביטוח הן אומדני התחייבויות של ענפי הביטוח לתאריך הדוח על המצב הכספי כלפי אלה מהמבוטחים או תלויים, שלגביהם נוצרה עד ליום הדוח על המצב הכספי עילה לזכאות בין שכבר אושרה זכאותם ובין שעדיין לא אושרה ואף אם טרם הוגשה בקשה לגמלה.

הקרנות אינן כוללות את התחייבויות המוסד הנובעות מייחולי המבוטחים לגמלאות שב"תהליך הרכישה". מאידך אין הדוח על המצב הכספי כולל בצד הנכסים את ייחולי המוסד להכנסות מדמי ביטוח שהמבוטחים יהיו חייבים בעתיד בעד השנים שלאחר שנת הדוח.

קרנות הביטוח מתייחסות לענפים: זקנה ושארים, נכות כללית, נפגעי עבודה וסיעוד המוגדרים על ידי המוסד כענפים ארוכי מועד. המוסד אינו מחשב קרן בענף ילדים. כמו כן המוסד אינו נוהג לחשב קרנות בענפים שהוגדרו על ידו כקצרי מועד.

הועדה הבינלאומית לתקינה חשבונאית למגזר הציבורי (IPSASB) של הפדרציה הבינלאומית של רואי החשבון (IFAC) בוחנת כיום את נושא התקינה החשבונאית בנוגע לקרנות ביטוח בגופים של ביטוח סוציאלי במגמה לפרסם תקן בינלאומי בנושא.

כאשר יפורסם תקן בינלאומי תשקול מינהלת המוסד את מדיניותה באשר לאופן חישוב הקרנות בכלל ענפי הביטוח.

קרנות הביטוח נקבעו על בסיס הערכה אקטוארית שנתית המבוצעת על ידי אקטואר המוסד. (ראה באור 16).

יב. הפרשות -

הפרשות מוכרות כאשר למוסד קיימת מחויבות (משפטית או משתמעת) בהווה כתוצאה מאירועי העבר, בגינה צפוי שיידרש תזרים שלילי של משאבים המגלם הטבות כלכליות או פוטנציאל שירות כדי לסלקה וכן ניתן לערוך אומדן מהימן של סכום המחויבות. הסכום המוכר כהפרשה הינו האומדן הטוב ביותר של מינהלת המוסד לגבי הסכום הנדרש לסילוק המחויבות הקיימת במועד הדיווח. כאשר ההשפעה של ערך הזמן הינה מהותית, סכום ההפרשה ימדד לפי הערך הנוכחי של ההוצאות הנדרשות לסילוק המחויבות.

יג. הכרה בהכנסות מעסקאות שאינן חליפין:

המוסד מיישם את תקן חשבונאות ממשלתי מספר 23, בדבר "הכנסות מעסקאות שאינן חליפין (מסים והעברות)", הקובע את הטיפול החשבונאי - הכרה, מדידה, הצגה וגילוי, לגבי הכנסות הנובעות מעסקאות מיסוי והעברות.

(1) עסקאות שאינן חליפין הן עסקאות שאינן כוללות חליפין של ערכים, השווים בקירוב זה לזה, בין הצדדים לעסקה.

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יג. הכרה בהכנסות מעסקאות שאינן חליפין (המשך):

- (2) הכנסות מעסקאות שאינן חליפין כוללות הכנסות:
 - מסים - סכומים שהמוסד גובה מכוח החוק.
 - העברות - הכנסות מעסקאות שאינן חליפין, שאינן נובעות ממסים.
 - (3) נכס הנוצר כתוצאה מעסקה שאינה חליפין נמדד בעת ההכרה לראשונה לפי שווי ההוגן.
 - (4) תזרים פנימה של משאבים מעסקה שאינה חליפין אשר הוכר כנכס, יוכר כהכנסות, למעט סכום ההתחייבות שגם הוכר בהקשר לאותו תזרים פנימה.
 - (5) הכנסות מעסקאות שאינן חליפין נמדדות לפי סכום השווה לנכס שהוכר בגין אותה עסקה בניכוי ההתחייבות שהוכרה.
- בהתאם לכך הכנסות מעסקאות שאינן חליפין נכללות בדוחות על הביצוע הכספי כמפורט להלן:

א. מיסים - הכנסות דמי ביטוח

- (1) הכנסות דמי ביטוח נרשמות על בסיס מצטבר כמפורט להלן:
 - הכנסות ממעסיקים בגין עובדים שכירים - על פי דיווחי המעסיקים בהתאם לשכר העובדים. כאשר לא התקבל דיווח נרשם החיוב על פי קביעת המוסד.
 - הכנסות מלא שכירים - על פי חיובי המוסד בהתאם לשומת המס האחרונה של המבוטח או בהתאם לשיעור המינימלי הקבוע בחוק.
- (2) הכנסות דמי ביטוח מוצגות בתוספת שיפוי מהאוצר כמפורט להלן:
 - על פי הוראות סעיף 339 לחוק, משפה משרד האוצר את המוסד בגין הפחתת דמי ביטוח כפי שנקבע בסעיף 338 לחוק, בשעורים הקבועים בחוק מסך כל התקבולים שגבה המוסד ממעסיקים ומעובדים לא שכירים.
 - על פי הוראות סעיף 32 (ג) לחוק (בתוקף מיוולי 2002), מקציב האוצר למוסד מדי חודש סכומים בשעורים הקבועים בחוק מסך כל התקבולים שגבה המוסד ממעסיקים ומעובדים לא שכירים בחודש שלגביו מחושב התשלום. החל משנת 2003 מתקבל שפוי האוצר רק על פי הוראות סעיף 32 (ג).
- (3) דיווחי המעסיקים וחיובי הלא שכירים כוללים דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות. הכנסות מדמי ביטוח כוללות הכנסות בגין ביטוח לאומי בלבד.

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. הכרה בהכנסות מעסקאות שאינן חליפין (המשך):

ב) העברות - השתתפות תקציב המדינה

הכנסות מהשתתפות תקציב המדינה נרשמות על בסיס מצטבר. סעיף 32 לחוק מחייב את אוצר המדינה להשתתף בתקציב המוסד לביטוח לאומי בענפים: ילדים, זקנה ושאיירים, נכות, סיעוד ואמהות. השתתפות הממשלה לפי סעיף 32 בשנת 2012 הינה:

- (1) בענף ילדים - מחודש ינואר ועד חודש מאי 204.5% מתקבולי דמי הביטוח של הענף ומחודש יוני ועד דצמבר 210% (שנה קודמת - מחודש ינואר ועד חודש מרץ 208% ומחודש אפריל ועד חודש דצמבר - 200.5%).
- (2) בענף זקנה ושאיירים - שיעור של 17.10% (שנה קודמת - 17.10%) מתקבולי דמי הביטוח של הענף.
- (3) בענף נכות כללית - שיעור של 13% (שנה קודמת - 13%) מתקבולי דמי הביטוח של הענף ו-50% מתשלומי קצבת "נכה קודם".
- (4) בענף סיעוד - כיסוי תשלומים לזכאים לגמלת סיעוד שאינם זכאים לקצבת זקנה על פי החוק מאחר ועלו לארץ לאחר גיל הזכאות.
- (5) בענף אמהות - החל משנת 2007 כיסוי תשלומים שהוציא המוסד למתן מענק אשפוז בסכום השווה ל-151.6 מליון ש"ח, כשהוא מעודכן בשעור העדכון שהגדרתו בלוח ב'1 לחוק.

ד. הכרה בהכנסות מעסקאות חליפין:

המוסד מיישם את תקן חשבונאות ממשלתי מספר 9, בדבר "הכנסות מעסקאות חליפין", הקובע את הטיפול החשבונאי - הכרה, מדידה, הצגה וגילוי, לגבי הכנסות הנובעות ממכירת סחורות, הספקת שירותים ושימוש שנעשה על ידי אחרים בנכסי המוסד, המניב ריבית, תמלוגים ודיבידנדים.

(1) הכנסות מריבית, תמלוגים או דיבידנדים, הנובעות משימוש שעושים אחרים בנכסי המוסד מוכרות בתנאי שסכום ההכנסות ניתן למדידה באופן מהימן, וצפוי שההטבות הכלכליות הקשורות לעסקה יזרמו למוסד. הכנסת ריבית מוכרת תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.

(2) הכנסות ממכירת מקרקעין מוכרות כאשר הסיכונים וההטבות העיקריים הכרוכים בבעלות עברו לרוכש, בדרך כלל בעת המסירה ומלוא תשלום התמורה על ידי הרוכש למוסד.

טו. גמלאות ותשלומים אחרים -

גמלאות ותשלומים אחרים כוללים הוצאות על פי החוק בלבד ואינם כוללים גמלאות הממומנות ע"י אוצר המדינה על פי סעיף 9 וסעיף 284 לחוק ועל פי חוקים אחרים.

תשלומים בעין כוללים בעיקר הוצאות בגין שיקום, סיוע משפטי, דמי קבורה, הוצאות ריפוי נפגעי עבודה, הסעת יולדות, תשלומים לקופות גמל ותשלומים לספקי שרותי סיעוד.

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. גמלאות ותשלומים אחרים (המשך) -

תשלומים אחרים על פי חוק כוללים בעיקר הוצאות בגין מפעלים מיוחדים, מחקרים (סעיף 36 לחוק), הקרן לפיתוח שרותים לנכים (סעיף 220 לחוק), פעולות למניעת תאונות (סעיף 36 לחוק), שיפוי שרות התעסוקה (סעיף 30 לחוק), פיתוח שרותי סיעוד (סעיף 237 לחוק), פעולות מיוחדות למניעת תאונות בעבודה (סעיף 149 לחוק) ופיתוח שרותים לילדים בסיכון (סעיף 74 לחוק).

טז. הוצאות הנהלה וכלליות :

(1) הוצאות הנהלה וכלליות הן הוצאות תפעוליות הכרוכות בביצוע הפעילות השוטפת של המוסד.

(2) הוצאות הנהלה וכלליות מוצגות בניכוי חלקם היחסי של הממשלה וקופות החולים, הנובע מביצוע חוקים שונים בדבר מתן גמלאות ומביצוע חוק ביטוח בריאות ממלכתי התשנ"ד - 1994 (להלן: חוק ביטוח בריאות), כמפורט להלן:

(א) על פי הוראות סעיף 9(ב) לחוק נושאת הממשלה בחלק יחסי מהוצאות הנהלה וכלליות כפי שהיו בפועל, הנובעות מביצוע הסכמים בדבר מתן גמלאות בשיעור הקבוע בחוק.

(ב) על פי הוראות סעיף 15(ג) לחוק ביטוח בריאות, נושאות קופות החולים בחלק יחסי מהוצאות הנהלה וכלליות בשיעור שנקבע בתקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הוצאות המוסד), התשנ"ה - 1995. השתתפות קופות החולים מוגבלת לתקרה של 0.5% מתקבולי דמי ביטוח בריאות (לא כולל הוצאות שמיוחסות באופן ישיר).

יז. מגזרים -

המוסד מיישם את תקן חשבונאות ממשלתי מס' 18 בדבר "דיווח מגזרי" הקובע את הכללים לדיווח על מידע כספי לפי מגזרים.

מגזר הוא פעילות הניתנת להבחנה או קבוצת פעילויות הניתנות להבחנה של המוסד, העשויות להניב הכנסות ובגינן עשויות להתהוות לו הוצאות ואשר התוצאות שלו נסקרות באופן סדיר על ידי מקבלי החלטות והמינהלה של המוסד, על מנת לאפשר להם לעמוד באחריותם הניהולית, להעריך את ביצועי העבר של המוסד בהשגת מטרתיו ולקבל החלטות בדבר הקצאת משאבים של המוסד בעתיד.

באורים לדוחות הכספיים

באור 3 – מזומנים ושווי מזומנים

א. הרכב:

31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
719,214	775,214
4,658	3,021
3,680	2,391
<u>727,552</u>	<u>780,626</u>

בבנק ישראל
בבנק הדואר
בבנקים אחרים

באור 4 – חייבים בגין עסקאות שאינן חליפין – דמי ביטוח

א. הרכב:

31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
8,169,006	8,391,932
(4,638,111)	(4,928,976)
3,530,895	3,462,956
(1,110,437)	(1,071,611)
2,420,458	2,391,345
2,341,811	2,461,795
(922,623)	(976,999)
1,419,188	1,484,796
(572,871)	(613,738)
846,317	871,058
268,733	246,226
490,194	505,963
1,509	2,279
<u>4,027,211</u>	<u>4,016,871</u>

מעסיקים, נטו (ב. להלן)

בנכוי הפרשה לחובות מסופקים

חלק החובות השייכים לקופות החולים (ד. להלן)

סה"כ מעסיקים

לא שכירים, נטו

בניכוי הפרשה לחובות מסופקים

חלק החובות השייכים לקופות החולים (ד. להלן)

סה"כ לא שכירים

חוב דמי ביטוח המוסדר ע"י כרטיסי אשראי

המחאות לגביה

חובות דמי ביטוח אחרים

סה"כ חייבים בגין עסקאות שאינן חליפין - דמי ביטוח

באורים לדוחות הכספיים

באור 4 – חייבים בגין עסקאות שאינן חליפין – דמי ביטוח (המשך)

ב. הרכב יתרת המעסיקים:

31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,482,556	3,438,896	מעסיקים פעילים (ג. להלן)
4,686,450	4,953,036	מעסיקים לא פעילים
8,169,006	8,391,932	

- ג. (1) יתרת חובות המעסיקים הפעילים כוללת הכנסות לקבל בגין חודש דצמבר על סך של 3,425 מיליוני ש"ח, מתוכם סכומים בגין קופת חולים, בסך של 1,092 מיליוני ש"ח העומדים לגבייה ב-15 בינואר 2013. (שנה קודמת 3,230 מיליוני ש"ח, כולל חלק החובות בגין קופות חולים בסך 1,023 מיליוני ש"ח).
- (2) יתרות הזכות קוזזו מיתרות החובה. הסכומים כוללים הפרשי הצמדה וקנסות על פיגור בתשלום דמי ביטוח על פי סעיף 364 לחוק.
- ד. בהתאם לחוק ביטוח בריאות (בעבר לפי חוק מס מקביל שתוקפו היה עד ליום 31 בדצמבר 1995) גובה המוסד עבור קופות החולים דמי ביטוח בריאות מן המעסיקים והלא שכירים כחלק מדמי הביטוח. סכומים אלה אינם שייכים למוסד והוא מחוייב להעבירם לקופות החולים עם הגביה.

באור 5 – חובות הציבור

א. הרכב:

31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,055,656	1,064,130	חובות הציבור בגין גמלאות (ב. להלן)
(772,747)	(790,190)	בניכוי הפרשה לחובות מסופקים
282,909	273,940	
2,393,606	2,665,985	חובות תאגידיים בפירוק (ג. להלן)
(2,284,876)	(2,543,779)	בניכוי הפרשה לחובות מסופקים
108,730	122,206	
1,148,610	1,081,987	פיצוי מצד שלישי (ד. להלן)
(185,051)	(208,789)	בניכוי הפרשה לחובות מסופקים
963,559	873,198	
1,355,198	1,269,344	סה"כ חובות הציבור

באורים לדוחות הכספיים

באור 5 – חובות הציבור (המשך)

- ב. יתרות החייבים במספר ענפי גמלאות אינן כוללות הפרשי הצמדה אשר נרשמים רק בעת גביית החוב בפועל.
על פי מדיניות מינהלת המוסד נמחקו בשנת הדוח כ-14 מיליוני ש"ח (שנה קודמת כ-11 מיליוני ש"ח) חובות אבודים, מחובות הציבור.
- ג. חוב מעבידים בגין תשלומי שכר עבודה וסוציאליות ששולמו ע"י המוסד לעובדי תאגידים בפירוק.
- ד. היתרה משקפת את הסכומים להם זכאי המוסד על פי סעיף 328 לחוק מחברות ביטוח וגורמים נוספים, בגין גמלאות המשולמות על ידו לזכאים בשל פגיעה בעבודה, תאונות וכו'.

באור 6 – חייבים אחרים

א. הרכב:

31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
34,335	35,393
8,956	9,829
19,606	23,311
<u>62,897</u>	<u>68,533</u>

מפרעות והלוואות לעובדים (ב. להלן)
הוצאות מראש
אחרים

- ב. המפרעות לא צמודות, אינן נושאות ריבית ועומדות לפירעון בתקופה של 6-36 חודשים.

באור 7 – פקדונות בבנק

פקדונות ב"בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ" למתן הלוואות לעובדי המוסד. ההלוואות ניתנות למטרות שיכון ודיור, רכישת רכב, מימון שכר לימוד ועוד. הריבית על כל סוגי ההלוואות היא בשעור שנקבע מעת לעת על ידי החשב הכללי. החל מינואר 2009 אין מרווח לבנק יהב תמורת ניהול הפקדון, ביצוע מתן הלוואות וגבייתן.

באורים לדוחות הכספיים

באור 8 – ממשלת ישראל

א. יתרות לזמן קצר

31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(57,979)	(232,630)	משרד האוצר
(35,954)	(125,422)	בגין החזר תשלומי גמלאות (ג. להלן)
(88,581)	(65,170)	בגין הקצבות האוצר
46,748	15,723	בגין שיפוי האוצר
(15,391)	(18,054)	בגין תביעות נגד צד שלישי
		מס הכנסה בגין ניכויים ומע"מ
(151,157)	(425,553)	סך יתרות לזכות משרד האוצר
10,400	12,020	משרד הבטחון (ג. להלן)
105,551	121,999	סכומים לקבל ב(1)
(35,206)	(291,534)	

ב. יתרות לזמן ארוך

31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
967,465	1,048,887	סכומים לקבל (1)
3,579,100	3,949,766	חלק האוצר בקרן הביטוח בענף סיעוד (2)
187,400	173,322	חלק האוצר בקרן הביטוח בענף נכות (2)
4,733,965	5,171,975	

(1) סכומים לקבל בגין חלקו של משרד האוצר בהתחייבויות המוסד לזכויות עובדים בעת פרישה, פדיון ימי מחלה וימי חופשה שטרם נוצלו.

(2) חלק האוצר בקרן הביטוח בענף סיעוד - בהתאם לסעיף 32(ג) לחוק ישפה אוצר המדינה את המוסד על פי דרישתו על הוצאות שהוציא למתן גמלאות סיעוד לתושב ישראל שעלה לפי חוק השבות ואינו מבוטח בביטוח זקנה ושארים. חלק האוצר בקרן הביטוח בענף נכות - בהתאם לסעיף 32(ב) לחוק ישפה אוצר המדינה את המוסד, על פי דרישתו, בשעור של 50% מכל הוצאה שהוציא למתן גמלאות לנכים שהיו נכים קודם ליום 1 באפריל 1984.

באורים לדוחות הכספיים

באור 8 – ממשלת ישראל (המשך)

ג. המוסד מבצע תשלומי גמלאות, שאינן נכללות בחוק הביטוח הלאומי. תשלומים אלה מתבצעים על פי חוקים והסכמים שונים. על פי סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי, ממומנים תשלומים אלה על ידי אוצר המדינה ומשרד הבטחון. החזרי תשלומי הגמלאות כוללים השתתפות משרד האוצר בהוצאות הנהלה וכלליות בסך של 327 מיליוני ש"ח. גמלאות אלה אינן נחשבות כגמלאות גבייתיות ועל כן אינן מופיעות בדוחות על הביצוע הכספי. להלן פירוט התשלומים ששולמו עבור משרד האוצר ומשרד הבטחון.

תשלומי גמלאות שבמימון משרד האוצר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,477,490	2,520,115	הבטחת הכנסה
2,360,215	2,265,749	גמלאות זקנה ושארם מיוחדות
1,515,069	1,569,767	השלמת הכנסה זקנה ושארם
1,027,900	1,119,925	קצבת נידות
476,139	465,993	נפגעי איבה
231,897	214,665	דמי מזונות
161,484	173,128	פוליו
180,977	186,578	מענקי לימודים למשפחות חד הוריות
117,731	136,205	פיצויים לנפגעי הקרנות
33,751	34,435	אסירי ציון וחסידי אומות העולם
6,091	6,038	מתנדבים
5,012	6,677	תגמול ליתום עקב אלימות במשפחה
3,766	3,324	נכות עולים
2,484	2,756	סיעוד לעולים
2,500	10,000	קרן רווחה למשרתים במילואים
2,118	2,158	נפגעי עירו דם
(119)	9	אבטלה - הסכם מיוחד
26	5	סיעוד - עידוד העסקת עובדים ישראליים
862	738	שוונות
8,605,393	8,718,265	

תשלומי גמלאות שבמימון משרד הבטחון:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,042,807	1,114,559	תגמולי מילואים
22,294	24,694	אבטלה למשוחררי צבא קבע
225	304	דמי לידה לחיילות משוחררות
1,065,326	1,139,557	

באורים לדוחות הכספיים
באור 8 – ממשלת ישראל (המשך)

ג. המשך -

חובות גמלאות נטו (גמלאות שבמימון משרד האוצר):

31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
455,908	448,527	הבטחת הכנסה
142,313	144,977	גמלאות זקנה ושארים מיוחדות
89,712	86,742	השלמת הכנסה זקנה ושארים
46,522	49,215	דמי מזונות
39,077	41,035	קצבת ניידות
11,293	11,976	מענקי לימודים למשפחות חד הוריות
1,026	1,460	פיצויים לנפגעי הקרנות
(14,739)	(14,767)	אחרים
771,112	769,165	

באור 9 – איגרות חוב של ממשלת ישראל

א. המוסד משקיע את יתרות הכספים באיגרות חוב מסדרות מיוחדות המונפקות עבורו ע"י בנק ישראל (להלן: האיגרות):

האיגרות המונפקות הן משני סוגים, בתנאים המפורטים להלן. ההשקעה בתקופת הדוח מתחלקת באופן שווה בין שני הסוגים.

האיגרות צמודות למדד המחירים לצרכן ונושאות ריבית צמודה (המשולמת אחת לשישה חודשים).

ב. התנאים:

(1) איגרות חוב מסוג "עיבל": איגרת ל-20 שנה הנושאת ריבית צמודה למדד המחירים לצרכן בשיעור שנתי של 5.5% כשמדד הבסיס הוא המדד אשר פורסם בחודש ההשקעה. האיגרת נפרעת ב-12 תשלומים שנתיים החל מהשנה התשיעית.

(2) איגרות חוב בריבית משתנה: איגרת ל-17 שנה הנושאת ריבית צמודה למדד המחירים לצרכן כשמדד הבסיס הוא המדד המתייחס לחודש ההשקעה. האיגרת נפרעת ב-12 תשלומים שנתיים החל מהשנה השישית. הריבית על איגרת זו נקבעת על פי מועד ההנפקה בשיטה שהוסכמה עם משרד האוצר והיא מותאמת לריבית על איגרות חוב, המונפקות על ידי הממשלה באותו חודש. (שיעור הריבית ליום 31 בדצמבר 2012 - 1.7%).

באורים לדוחות הכספיים

באור 9 – איגרות חוב של ממשלת ישראל (המשך)

ג. המודל שיושם לצורך הערכת השווי ההוגן הוא מודל היוון תזרימי המזומנים. איגרות החוב מוצגות בהתאם לתזרימי המזומנים המהוונים, שינבעו למוסד במהלך תקופת איגרות החוב.

ד. ריבית ההיוון – לצורך ביצוע ההיוון נלקח וקטור ריביות של אגרות תלוש אפס (Zero Coupon).

ה. ההרכב :

31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
192,066,000	210,600,000

(1) איגרות חוב של ממשלת ישראל לפי השווי ההוגן

31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
88,054,524	92,040,246
74,189,852	77,138,989
162,244,376	169,179,235

(2) איגרות חוב של ממשלת ישראל לפי העלות המותאמת

"עיבל"
איגרת חוב החל מ - 1.4.00

ו. פירעונות

2012
* 11,210,708
10,452,426
10,895,859
11,403,774
125,216,468
169,179,235

שנת 2013
שנת 2014
שנת 2015
שנת 2016
שנים 2017 - 2032

* כולל ריבית שנצברה ליום 31 בדצמבר 2012 בסך 1,437 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011 - 1,480 מיליוני ש"ח).

באורים לדוחות הכספיים

באור 10 - רכוש קבוע

א. הרכב הרכוש והפחת שנצבר בגינו, לפי קבוצות עקדיות, והתנועה בהם בשנת 2012, הינם:

סך הכל	רהוט וצויד משרדי	כלי רכב	מחשבים וצויד היקפי	שיפורים במושבר	קרקע ובניינים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,166,964	70,332	15,258	185,947	21,766	873,661	עלות ועוד חוגן: ליום 31 בדצמבר 2011 תוספות השנה ביטול פחת נצבר מבנים עליה הנובעת מהערכה מחדש (ראה ב' להלן) גרירות
57,373	12,565	3,879	3,464	5,181	32,284	
(260,088)	-	-	-	-	(260,088)	
152,542	-	-	-	-	152,542	
(2,809)	-	(2,809)	-	-	-	
1,113,982	82,897	16,328	189,411	26,947	798,399	
469,033	28,677	6,061	179,211	9,517	245,567	פחת שנצבר: ליום 31 בדצמבר 2011 תוספות השנה ביטול פחת נצבר מבנים גרירות
27,005	4,140	2,570	4,033	1,741	14,521	
(260,088)	-	-	-	-	(260,088)	
(2,284)	-	(2,284)	-	-	-	
233,666	32,817	6,347	183,244	11,258	-	
880,316	50,080	9,981	6,167	15,689	798,399	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2012
697,931	41,655	9,197	6,736	12,249	628,094	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2011

באורים לדוחות הכספיים

באור 10 – רכוש קבוע (המשך)

ב. הערכה מחדש של קרקע ומבנים - כאמור בבאור 12 לעיל, החל משנת 2012 מציג המוסד את הקרקע והמבנים לפי מודל הערכה מחדש, בהתאם לכך המוסד התקשר עם שמאי מקרקעין שהינם מעריכי שווי מקצועיים בלתי תלויים, על מנת לקבוע את השווי ההוגן של הקרקע והמבנים שבבעלותו. השווי ההוגן נקבע בהתייחס לראיות מבוססות שוק. יום ההערכה מחדש הינו 31 בדצמבר 2012. עקב השימוש במודל הערכה מחדש, נוצרה קרן הערכה מחדש שיתרתה ליום 31 בדצמבר 2012 הינה 152,542 אלפי ש"ח.

במידה והקרקע והמבנים היו נמדדים תוך שימוש במודל העלות, ערכיהם בספרים היו כדלקמן:

31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
873,661	905,945	עלות
(245,567)	(260,088)	פחת שנצבר
628,094	645,857	יתרה מופחתת

ג. זכויות המוסד בקרקע ובניינים הינן כדלקמן:

31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
418,371	588,242	רשום זכויות / בטאבו
209,723	210,157	ללא רישום ע"ש המוסד (ד. להלן)
628,094	798,399	

ד. הזכויות במקרקעין טרם נרשמו על שם המוסד והן רשומות על שם צד ג', אולם כלולה בהן הערת אזהרה לטובת המוסד, זאת מאחר וטרם הוסדרו הליכי הרישום בין המוסד, צד ג' ולשכת רישום המקרקעין.

ה. מחשבים וציוד היקפי, כלי רכב, רהוט וציוד משרדי מוצגים בניכוי החלק שמומן על ידי משרד האוצר וקופות החולים שעלותו המופחתת מסתכמת בכ-16 מיליוני ש"ח.

באור 11 – נכסים בלתי מוחשיים – עלויות פיתוח תוכנה

א. הרכב:

יתרה לגמר השנה	תוספות במשך השנה	יתרה לתחילת השנה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
492,894	83,104	409,790	העלות
315,313	44,617	270,696	פחת שנצבר
177,581		139,094	עלות מופחתת

ב. העלויות מוצגות בניכוי החלק שמומן על ידי משרד האוצר וקופות החולים שעלותו המופחתת מסתכמת בכ-51 מיליוני ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים

באור 12 – זכאים אחרים

א. הרכב:

31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
116,839	114,563
-	-
<u>116,839</u>	<u>114,563</u>
35,270	29,322
51,940	54,770
55,215	58,939
189	189
24,176	22,738
<u>166,790</u>	<u>165,958</u>
<u>283,629</u>	<u>280,521</u>

קופות חולים
 מס בריאות (ב. להלן)
 שרותים רפואיים לנפגעי עבודה (ג. להלן)

ספקים ונותני שרותים
 עובדים בגין שכר
 הפרשה לחופשה
 מוסדות אשפוז
 שונים

ב. בהתאם לחוק ביטוח בריאות (ובעבר לפי חוק מס מקביל שתוקפו היה עד ליום 31 בדצמבר 1995) גובה המוסד עבור קופות החולים דמי ביטוח בריאות מן המעסיקים והלא שכירים כחלק מדמי הביטוח. סכומים אלו אינם בבעלות המוסד ועם גבייתם הוא מחויב להעבירם. בתום כל שנת דיווח נערכת התחשבות סופית על פי סכומי הגבייה השנתיים.

ג. על פי הסכמים עם קופות החולים נותנות הקופות שרותים רפואיים לנפגעי עבודה. המוסד מעביר לקופות החולים מקדמות על חשבון השרותים שנתנו. תהליך ההתחשבות עם קופות החולים לשנת 2012 טרם הסתיים.

באורים לדוחות הכספיים

באור 13 – זכאים לגמלה

א. הרכב:

31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
25,789	42,018	גמלאות עומדות לפרעון
		זכאויות לגמלה לפי ענפים
252,400	389,800	זקנה ושארים
694,600	691,000	נכות כללית
752,300	851,800	נפגעי עבודה
309,400	321,400	אימהות
42,500	27,300	ילדים
226,200	278,500	אבטלה
409,200	445,000	סיעוד
1,020,100	933,100	פשיטת רגל
5,300	6,400	נפגעי תאונות
3,712,000	3,944,300	
3,737,789	3,986,318	

ב. הזכאויות לגמלה מחושבות עבור תביעות שהוגשו בגין שנת הדוח והשנים הקודמות לה, אשר טרם שולמו עד לתאריך הדוח על המצב הכספי, וכן עבור אומדן תביעות שטרם הוגשו אולם תיווצר בגינן זכאות לתקופה שלפני תאריך הדוח על המצב הכספי.

ג. החישובים והאומדנים נקבעו על בסיס הערכה אקטוארית שנתית המבוצעת על ידי אקטואר המוסד, על בסיס הנחות יסוד כפי שנקבעו על ידי מינהלת המוסד.

ד. הזכאויות חושבו לקצבאות המשולמות על פי החוק בלבד והן מחושבות בהתבסס על הנתונים, השיטה וההנחות כמתואר בסעיפים ה-ז להלן -

ה. בסיסים לעריכת נתונים:

(1) נתונים על תשלומי הגמלאות - בעיקר תשלומי גמלאות אשר שולמו בשנת הדוח עבור זכאות בגין שנת הדוח ובגין שנים שקדמו לה.

(2) חלק האוצר בגין ענף סיעוד - בהתאם לסעיף 32(ג) לחוק ישפה אוצר המדינה את המוסד על פי דרישתו על הוצאות שהוציא למתן גמלאות סיעוד לתושב ישראל שעלה לפי חוק השבות ואינו מבוטח בביטוח זקנה ושארים. חלקו של האוצר נרשם בסכומים לקבל במסגרת נכסי המוסד.

ו. השיטה -

הזכאויות חושבו בהתאם לשיטת "המשולש" לפיה מחשבים משקלים לשעורי התשלומים הרטרואקטיביים.

באורים לדוחות הכספיים

באור 13 – זכאים לגמלה (המשך)

ז. הנחות יסוד:

- (1) הערכת ההתחייבות מבוססת על נתונים וחישובים סטטיסטיים של שיעור התשלומים הרטרואקטיביים שיהיו אחרי תאריך הדוח עבור זכאיות בגין שנת הדוח ובגין שנים שקדמו לה.
- (2) ההתחייבויות כוללות אומדן של תביעות שטרם הוגשו למוסד אך מתייחסות לשנת הדוח או לשנים שקדמו לה.

באור 14 – התחייבות בגין קרנות מיועדות

א. הרכב :

31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
246,920	216,509	קרן פתוח שרותים לנכים
109,852	107,311	קרן קידום תוכניות סיעוד
39,575	33,455	קרן מפעלים מיוחדים
47,460	36,271	קרן פתוח שרותים לילדים בסיכון
17,467	17,326	קרן מנוף לנפגעי עבודה
461,274	410,872	
131,026	138,890	בניכוי התחייבויות שוטפות
330,248	271,982	

- ב. על פי החוק, מחויב המוסד לממן באמצעות קרנות פעולות מיוחדות בתחומים: שרותים לנכים, סיעוד, נפגעי עבודה ופעולות מיוחדות. במסגרת חוק תכנית ההבראה לכלכלת ישראל, אושר ביום 1 ביוני 2003 תיקון מספר 61 לחוק הביטוח הלאומי שהגדיר את הסכומים המירביים שהמוסד יכול להתחייב בהם מדי שנה בגין הפעילות בכל אחת מהקרנות. קודם התיקון הסכום המירבי של המימון הוגדר בחוק כאחוז מאומדן הגביה.
- ג. תיקון 61 לחוק מסדיר פעולות מיוחדות במסגרת קרן נוספת - הקרן למימון פעולות לפיתוח שרותים לילדים בסיכון. בשנת 2006 הוצגה לראשונה קרן זו. לפי תיקון 61 לחוק המוסד יכול להתחייב במסגרת קרן זו עד שנת 2007 כולל. בתיקון 134 לחוק הוארך תוקף הקרן עד לשנת 2014 כולל.

באורים לדוחות הכספיים

באור 15 – התחייבויות בגין זכויות עובדים

א. הרכב :

31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
24,200	28,600
4,318,000	4,668,000
<u>4,342,200</u>	<u>4,696,600</u>

התחייבות בגין סיום יחסי עובד מעביד (1)
התחייבות בגין פנסיה תקציבית (2)

(1) התחייבות בגין סיום יחסי עובד מעביד:

31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
22,000	26,000
2,200	2,600
<u>24,200</u>	<u>28,600</u>

בשל פיצויי פיטורים
בשל ימי מחלה

בהתאם לחוקי העבודה וההסכמים הקיימים, מכוסות רוב התחייבויות המוסד בגין פיצויי פיטורים, על ידי הפקדות שוטפות לקופות הגמל (כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005, הכוללות את קרנות הפנסיה, קופות הביטוח וקופות הגמל לתגמולים ולפיצויים, להלן "קופות גמל"), מתוקף סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963.

סכומי הצבירה בקופות הגמל הינם על שם העובד. קופות הגמל מקבלות על עצמן את חבות המוסד הנובעת מהסכמי העבודה ומשחררות את המוסד מתשלומים נוספים, על החלק הרלוונטי של ההתחייבויות.

(2) התחייבות בגין פנסיה תקציבית:

31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,489,000	2,597,400
1,829,000	2,070,600
<u>4,318,000</u>	<u>4,668,000</u>
2011	2012
מספר זכאים	מספר זכאים
1,992	1,952
1,494	1,500
<u>3,486</u>	<u>3,452</u>

עובדים פעילים
גמלאים מקבלי קצבה

עובדים פעילים
גמלאים מקבלי קצבה

באורים לדוחות הכספיים

באור 15 – התחייבויות בגין זכויות עובדים (המשך)

- ב. התחייבות בגין סיום יחסי עובד מעביד ובגין פנסיה תקציבית:
 התחייבויות המוסד כוללות את ההתחייבויות הבאות:
- (1) התחייבויות בגין השלמת פיצויי פיטורין לעובדי המוסד שהסדר הפנסיה החל לגביהם אינו הסדר פנסיה תקציבית.
 - (2) התחייבויות לפי חוק שירות המדינה (גמלאות) (נוסח משולב), תש"ל-1970 (להלן "חוק הגמלאות"), מחושבות בהתבסס על הנתונים, השיטה וההנחות כמבואר בסעיף ג' להלן.
 ההתחייבויות שחושבו הן לקבוצות הבאות:
 - (א) ההתחייבויות לקצבה עתידית בשל עובד פעיל וכן ההתחייבות לקצבת שארים וקצבה בשל מצב בריאות לקוי בשל עובד כאמור.
 - (ב) ההתחייבויות לקצבה עתידית בשל עובד אשר פרש לקצבה בשל מצב בריאות לקוי וכן ההתחייבויות לקצבת שארים בשל עובד כאמור.
 - (ג) ההתחייבויות לקצבה בשל גמלאי אשר זכאי לקצבת פרישה לפי חוק הגמלאות ופרש מעבודתו עד ליום 31 בדצמבר 2012 וכן ההתחייבויות לקצבת שארים בשל גמלאי כאמור.
 - (ד) ההתחייבויות לקצבאות שארים של עובד או גמלאי שנפטר עד ליום 31 בדצמבר 2012.
- ג. בסיסים לעריכת נתונים:
- (1) נתונים -
 - א. נתוני שכר ופנסיה - נתוני השכר והפנסיה אשר שימשו להערכת ההתחייבויות לעובדים הם בעיקר נתוני המשכורת והקצבאות של חודש דצמבר 2012.
 - ב. עובדים שאינם בפנסיה תקציבית - חושבה ההתחייבות להשלמת פיצויים בשיעור של 2.33% מהשכר לכל שנת עבודה עבור כל העובדים שאינם בפנסיה תקציבית לכל תקופת העבודה. חישוב ההתחייבות האמורה נעשה מטעמי שמרנות, שכן אין מחויבות להשלמה כאמור בשל נסיבות שונות של סיום עבודה.
 - ג. חקיקה בנושא ניכוי תשלומים משכרו של עובד וגיל פרישה - בפרק ט"ז בחוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), תשס"ג-2003, נקבע כי לגבי מעביד אשר הסדר הפנסיה החל לגבי עובדים, או חלק מהם, הוא במסלול פנסיה תקציבית, ינכה המעביד תשלומים בשיעור של 2% מהמשכורת הקובעת המשולמת לעובד או לנושא משרה. בחוק גיל פרישה תשס"ד - 2004, נקבע כי גיל פרישת חובה יועלה בהדרגה מגיל 65 לגיל 67 לגברים ולנשים. בהתאם לכך, תוקן חוק הגמלאות, כך שגיל פרישת חובה לעובד מדינה שונה בהתאם לאמור.

באורים לדוחות הכספיים

באור 15 – התחייבויות בגין זכויות עובדים (המשך)

ג. בסיסים לעריכת נתונים (המשך)

ד. שינוי מנגנון עדכון המשכורת הקובעת - ביום 14 ביולי 2009 התקבל בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), תשס"ט-2009, אשר כולל תיקוני חקיקה לחוק הגמלאות (להלן: תיקון לחוק הגמלאות). עיקרו של תיקון החקיקה הינו שינוי שיטת עדכון המשכורת הקובעת, כך שהמשכורת כאמור תעודכן אחת לשנה, בהתאם לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ה. שיעור גידול השכר הכללי:

- עובדים פעילים - נעשה שימוש בגורמים של האוצר (המתאימים לכל עובדי המדינה), בהתאם למחקר שבוצע השנה המתייחס לשיעור גידול השכר הריאלי ולנתוני עזיבה.
- גמלאים מקבלי קצבה - גידול של 0% לשנה בפנסיית הגמלאי (וזאת בהתאם להסכם שנחתם באפריל 2008 ואושר בחוק ביולי 2009).

(2) שיטה -

מינהלת המוסד החליטה להשתמש בשיעור ההיוון הנלקח על ידי ממשלת ישראל בחישוב התחייבויות בגין זכויות עובדים הנכללות בדוחותיה הכספיים.

א. ההערכות נעשו לפי שווי הוגן ובשיטת Projected Unit Credit.

ב. ריבית ההיוון - שיעורי הריבית בהם נעשה שימוש בחישוב הערך הנוכחי של התחייבויות הינם וקטור ריביות של אגרות תלוש אפס (Zero Coupon).

ג. לוחות חיים וגריעה - נעשה שימוש בלוחות גריעה אשר עודכנו בהתאם לחוזר פנסיה של אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון שמספרו 1-3-2013 וקודמו לשנת 2012, בהתאם לנוסחת קצב הירידה בשיעורי התמותה בחוזר האמור. כמו כן נוסף גורם שיפור תמותה עתידי המשתנה לפי גיל ומין.

(3) הנחות היסוד - ההנחות האקטואריות העיקריות אשר היוו את הבסיס לחישוב ההתחייבות לפנסיה תקציבית:

א. כללי - החישוב נערך בהנחה שהעובדים ימשיכו בעבודתם עד למועד פרישתם לפי נסיון העבר. חישוב ההתחייבויות נערך על פי הוותק הפנסיוני שצבר הזכאי עד למועד הדוח הכספי ולפי שכר עתידי צפוי ובהנחה שהעובד יפרוש לפנסיית זקנה, במועד בו יתמלאו תנאי זכאותו על בסיס שיעורים של פרישות מוקדמות לפנסיה לפי גיל ומין. שיעורים אלה מבוססים על המספר היחסי של עובדים שפרשו לפנסיה בעבר.

באורים לדוחות הכספיים

באור 15 – התחייבויות בגין זכויות עובדים (המשך)

ג. בסיסים לעריכת נתונים (המשך)

- ב. ריבית ההיוון - שיעורי הריבית בהם נעשה שימוש בחישוב הערך הנוכחי של ההתחייבויות הינם וקטור ריביות של אגרות תלוש אפס (Zero Coupon).
- ג. נתוני שכר ועובדים - נתוני השכר והפנסיה אשר שימשו להערכת ההתחייבות לעובדים הם בעיקר נתוני המשכורת והקצבאות של חודש דצמבר 2012, בתוספת החלק היחסי של התשלומים השנתיים.
- ד. לוחות חיים וגריעה - נעשה שימוש בלוחות גריעה אשר עודכנו בהתאם לחוזר פנסיה של אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון שמספרו 1-3-2013 וקודמו לשנת 2012, בהתאם לנוסחת קצב הירידה בשיעורי התמותה בחוזר האמור. כמו כן נוסף גורם שיפור תמותה עתידי המשתנה לפי גיל ומין.
- ה. פרישות מוקדמות - נעשה שימוש בגורמים של האוצר (המתאימים לכל עובדי המדינה), בהתאם למחקר שבוצע השנה המתייחס לשיעור גידול השכר הריאלי ולנתוני עזיבה.
- ו. ההתחייבויות המדויקות של המוסד לקצבה יוודעו רק במועד פטירת העובד והגמלאי אשר יהיו המבוטחים האחרונים. עד לאותו מועד ניתן רק להעריך את ההתחייבויות באמצעות הנחות יסוד לגבי אירועים עתידיים שאינם וודאיים והמשפיעים על רמת הקצבאות שישולמו, מועד תחילת התשלום של כל קצבה עתידית ואורך תקופת התשלום של כל קצבה. הנחות אלו נבחנות מעת לעת ומעודכנות על בסיס נתונים עדכניים.
- ז. חלקו של משרד האוצר במימון ההתחייבויות:
חלקו של משרד האוצר במימון התחייבויות המוסד לפנסיה, פיצויי פיטורין ומחלה חושב על פי השיעור של השתתפותו בהוצאות הנהלה וכלליות ונרשם במסגרת נכסי המוסד.

באור 16 – קרנות הביטוח

א. הרכב :

31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
228,059,700	265,664,857	זקנה ושארים
103,708,100	116,301,502	נכות כללית
32,934,400	37,516,314	נפגעי עבודה
17,838,400	20,385,625	סיעוד
<u>382,540,600</u>	<u>439,868,298</u>	

באורים לדוחות הכספיים

באור 16 – קרנות הביטוח (המשך)

ב. קרנות הביטוח הן אומדני התחייבויות של ענפי הביטוח בסוף שנת הדיווח כלפי אלה מהמבוטחים או תלוייהם, שלגביהם נוצרה עד יום הדוח על המצב הכספי עילה לזכאות בין שכבר אושרה זכאותם ובין שעדיין לא אושרה ואף אם טרם הוגשה בקשה לגמלה.

הקרנות אינן כוללות את התחייבויות המוסד הנובעות מייחולי המבוטחים לגמלאות שב"תהליך הרכישה". מאידך אין הדוח על המצב הכספי כולל בצד הנכסים את ייחולי המוסד להכנסות מדמי ביטוח, שהמבוטחים יהיו חייבים בעתיד בעד השנים שלאחר שנת הדוח.

קרנות הביטוח מתייחסות לענפים: זקנה ושארים, נכות כללית, נפגעי עבודה וסיעוד המוגדרים על ידי המוסד כענפים ארוכי מועד. המוסד אינו מחשב קרן בענף ילדים. כמו כן המוסד אינו נוהג לחשב קרנות בענפים שהוגדרו על ידו כקצרי מועד.

ג. קרנות הביטוח נקבעו על בסיס הערכה אקטוארית על ידי אקטואר המוסד, על בסיס הנחות יסוד כפי שנקבעו על ידי מינהלת המוסד. הקרנות מחושבות בהתבסס על הנתונים, השיטה וההנחות כמתואר בסעיפים ה-ז להלן.

ד. בסיסים לעריכת הנתונים:

(1) כללי - החישובים נעשו, בענפים מסוימים, על נתונים פרטניים (SERIATIM) עבור כל מבוטח ובענפים אחרים על נתונים מקובצים. כמו כן נערך חישוב לגבי מבוטחים שזכאים לקצבה ביום הדוח על המצב הכספי, אף אם טרם הגישו בקשה לקצבה (I.B.N.R - Incurred but not reported).

החישוב נערך על פי סכום הזכאות העומד לזכות המבוטח ביום המאזן, תוך התאמה לשינוי בסכום הקיצבה המעודכן נכון למועד החישוב.

(2) השתתפות האוצר:

(א) חלק האוצר בקרן הביטוח בענף סיעוד - בהתאם לסעיף 32(ג) לחוק ישפה אוצר המדינה את המוסד, על פי דרישתו על הוצאות שהוציא למתן גמלאות סיעוד לתושב ישראל שעלה לפי חוק השבות ואינו מבוטח בביטוח זקנה ושארים.

(ב) חלק האוצר בקרן הביטוח בענף נכות - בהתאם לסעיף 32(ב) לחוק ישפה אוצר המדינה את המוסד, על פי דרישתו, בשיעור של 50% מכל הוצאה שהוציא למתן גמלאות לנכים, שהיו נכים קודמים ליום 1 באפריל 1984.

ה. השיטה - קרנות הביטוח חושבו לפי שיטת השווי ההוגן.

באורים לדוחות הכספיים

באור 16 – קרנות הביטוח (המשך)

- ו. ההנחות האקטואריות העיקריות אשר היוו את הבסיס לחישוב קרנות הביטוח:
- (1) ריבית ההיוון - שיעורי הריבית בהם נעשה שימוש בחישוב הערך הנוכחי של ההתחייבויות הינם וקטור ריבית של אגרות תלוש אפס (Zero Coupon).
- השינוי בוקטור הריביות בין שנת 2012 לבין שנת 2011 גרם לגידול של 27 מיליארדי ש"ח ביתרת קרנות הביטוח. (שנה קודמת - גידול של 1.2 מיליארד ש"ח).
- (2) לוחות החיים והתמותה ששימשו בבסיס החישוב הינם:
- (א) בענף זקנה ושארים ובתת ענף תלויים של ענף נפגעי עבודה – בשנת הדוח נעשה שימוש בטבלאות תמותה עדכניות המבוססות על פרסום הלמ"ס "לוחות תמותה שלמים של ישראל 2006-2010" והתאמה לשינויים בשיעור התמותה לאחר יום 31.12.2008 (נלקח מחוזר פנסיה 1-3-2013 מיום 30 בינואר 2013 של אגף שוק ההון במשרד האוצר), עם התאמות נדרשות למבוטחי המוסד לביטוח לאומי. השימוש בטבלאות התמותה הללו הגדיל את קרנות הביטוח בכ-8.2 מיליארד ש"ח.
- (ב) בענף נפגעי עבודה (פרט לתת ענף תלויים) - נתוני התמותה לאוכלוסייה הכללית הינם על פי אמדן לשנת 2001.
- (ג) בענף נכות כללית – נעשה שימוש בטבלת תמותה של מקבלי קצבת נכות כללית מבוגרים, המבוססת על מחקר עדכני שנערך בלשכת האקטואר בשנת 2011.
- (ד) בענף סיעוד - נתוני התמותה על פי אמדן המבוסס על נתוני המוסד לשנים 1999-2000.
- ז. לענין בחינה מחדש של מדיניות המוסד באשר לאופן חישוב הקרנות בכלל ענפי הביטוח ראה באור 2יא'.

באורים לדוחות הכספיים

באור 17 – הפרשה לתביעות משפטיות

המוסד מהווה צד בתביעות אזרחיות שונות המוגשות נגדו, אשר בחלקן עשויות להסתיים בפשרות או בפסקי דין נגד המוסד. ההליך השיפוטי עשוי לעיתים להימשך על פני מספר תקופות חשבונאיות, כאשר לאורך התקופה, אומדן ההוצאות בגין התביעות יכול להשתנות. מינהלת המוסד ויועציה המשפטיים, העריכו כי צפוי שחלק מתביעות אלה יגרמו למחויבות במוסד וכי קיים אומדן מהימן של סכום המחויבות.

ההתחייבות שהוכרה כהפרשה בדוח על המצב הכספי בגין תביעות אלה ליום 31 בדצמבר 2012, הינה 61.3 מיליוני ש"ח (מתוכה 48 מיליוני ש"ח בגין תביעה ייצוגית ראה באור 18 להלן), לעומת 12.6 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2011.

באור 18 – התחייבויות תלויות

סך התביעות ליום 31 בדצמבר 2012 אשר הוגשו כנגד המוסד מסתכמות בכ- 168 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2011 סך של כ- 190 מיליוני ש"ח).

מתוך הנ"ל קיימת תביעה על סך של כ- 111 מיליוני ש"ח - תביעה שעניינה החזר דמי ביטוח או הגדלות גמלאות מחליפות שכר בעקבות ביקורת ניכויים. התביעה שבנדון עניינה ביקורות ניכויים שערך המוסד ובעקבותיהן גבה דמי ביטוח נוספים מהמעסיק, בטענה שמדובר בסכומים שיש לראותם כשכר עבודה בידי עובד. טענת התביעה היא כי, הואיל ויש לראות בסכומים אלה כשכר, הרי שהיה על המוסד להגדיל בהתאמה את כלל הגמלאות מחליפות השכר ששולמו לעובדים, שהיו זכאים לגמלה בתקופה הרלוונטית. המוסד התחייב כי יקיים מנגנון של הגדלת גמלאות על בסיס ממוצע (קרי - כשנתגלה סכומים החייבים בדמי ביטוח במסגרת ביקורת ניכויים, והללו לא יוחסו לעובד ספציפי - ייחס אותם המוסד בחלוקה ממוצעת לכלל העובדים). בית המשפט המחוזי אישר את התובענה כייצוגית.

לדעת מינהלת המוסד, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, הסיכון הקיים בתביעה הינו כ-48 מיליוני ש"ח. בדוחות הכספיים נערכה הפרשה מתאימה.

באור 19 – הכנסות מעסקאות שאינן חליפין

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
		א. דמי ביטוח מעסיקים
28,669,836	29,246,257	הכנסות דמי ביטוח ממעסיקים
2,168,890	2,216,376	שיפוי האוצר
30,838,726	31,462,633	
(200,018)	(198,163)	בניכוי הוצאות הפרשה לחובות מסופקים
30,638,708	31,264,470	
		ב. דמי ביטוח לא שכירים
3,103,976	3,152,484	הכנסות דמי ביטוח מלא שכירים
172,685	158,239	שיפוי האוצר
3,276,661	3,310,723	
(27,610)	(35,306)	בניכוי הוצאות הפרשה לחובות מסופקים
3,249,051	3,275,417	

באורים לדוחות הכספיים

באור 19 – הכנסות מעסקאות שאינן חליפין (המשך)

ג. דמי ביטוח בריאות

על פי סעיף 15 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי התשנ"ד 1994 גובה המוסד מהמבוטחים דמי ביטוח בריאות בדרך שבה הוא גובה דמי ביטוח לאומי, ומעבירם לקופות החולים.

(1) דמי ביטוח בריאות על פי דיווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
14,291,351	14,718,380
1,733,333	1,810,308
16,024,684	16,528,688
(107,299)	(111,771)
15,917,385	16,416,917

דמי ביטוח בריאות ממעסיקים
דמי ביטוח בריאות מלא שכירים

בניכוי הוצאות הפרשה לחובות מסופקים

(2) גביית דמי ביטוח בריאות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
14,104,935	14,664,504
1,692,394	1,750,372
1,616,991	1,702,966
11,542	14,277
17,425,862	18,132,119

דמי ביטוח בריאות ממעסיקים
דמי ביטוח בריאות מלא שכירים
דמי ביטוח בריאות מתשלומי גמלאות
דמי ביטוח בריאות מדמי ביטוח לפי סעיף 58

(3) הקצבה לסל הבריאות לקופות החולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
17,425,862	18,132,119
1,575,528	1,783,018
87,074	90,589
14,477	15,120
9,000	9,875
(1,686,079)	(1,898,602)
15,739,783	16,233,517

גביית דמי ביטוח בריאות
ניכויים על פי חוק:
עלות מחלות קשות
השתתפות בהוצאות מינהל
מד"א בגין שרותי נט"ן
מימון מועצת הבריאות

באורים לדוחות הכספיים

באור 19 - הכנסות מעסקאות שאינן חליפין (המשך)

ג. דמי ביטוח בריאות (המשך)

(4) השלמת סל וקרן לפצועי נפגעי תאונות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
13,255,752	14,852,000	השלמת סל בריאות - משרד הבריאות
(782,148)	(1,189,725)	בניכוי השלמת סל שנה קודמת
404,429	425,273	קרן לפיצוי נפגעי תאונות
<u>12,878,033</u>	<u>14,087,548</u>	

על פי סעיף 13(א)(5) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי התשנ"ד 1994 מימון עלות סל הבריאות לקופות החולים מושלם מתקציב המדינה כפי שיקבע מידי שנה בחוק התקציב השנתי. ההקצבה כאמור מועברת על ידי משרד הבריאות באמצעות המוסד לביטוח לאומי, המקצה את ההקצבה לקופות החולים.

באור 20 - הכנסות מהעברות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,579,021	2,623,934	זקנה ושארים
752,231	759,257	נכות כללית
865,406	932,225	סיעוד
186,804	198,141	אמהות
12,900,743	13,626,333	ילדים
5,186	5,443	הענקות מטעמי צדק
<u>17,289,391</u>	<u>18,145,333</u>	

באור 21 - הכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
7,356,111	7,582,721	מריבית על השקעות באיגרות חוב
3,879,310	2,323,763	מהפרשי הצמדה על השקעות באיגרות חוב
431,360	11,599,140	שערוך איגרות חוב לפי שווי הוגן
63,224	62,703	מריבית בנק, עמלות וריבית מוסדות, נטו
<u>11,730,005</u>	<u>21,568,327</u>	

באורים לדוחות הכספיים

באור 22 – הכנסות אחרות, נטו

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
428,757	359,390
29,002	45,432
481	147
<u>458,240</u>	<u>404,969</u>

פיצוי צד שלישי (ב. להלן)
תאגיד בפרוק (ג. להלן)
רווח הון ואחרים

ב. פיצוי צד שלישי - הכנסות, לפי סעיף 328 לחוק, מחברות ביטוח ואחרים, בגין פיצוי על גמלה ששולמה למבוטח, כולל גידול הפרשה לחובות מסופקים בסך 24 מיליוני ש"ח (שנה קודמת - קיטון של 11 מיליוני ש"ח).

במסגרת חוק ההסדרים לשנת 2008 אושר תיקון מספר 102 לחוק הקובע כי המוסד לביטוח לאומי לא יהיה רשאי לתבוע לפי סעיף 328 את המדינה או את מערכת הבריאות הציבורית ומנגד יעביר אוצר המדינה למוסד מידי שנה סכום הקבוע לגבי אותה שנה בלוח טז' לחוק. הסכומים הנקובים בלוח טז' יעודכנו ב-1 בינואר מדי שנה לפי השינוי במדד. בשנת הדוח כלולה הכנסה מאוצר המדינה בגין סעיף 328 בסך של 169 מיליוני ש"ח.

ג. תאגיד בפרוק - הכנסות לפי סעיף 369 לחוק, ממעסיקים בגין תשלומים ששולמו ע"י המוסד לעובדיהם, או בגינם, לאחר פשיטת רגל של המעביד, בניכוי הפרשה לחובות מסופקים בסך 259 מיליוני ש"ח (שנה קודמת - 234 מיליוני ש"ח).

באור 23 – גמלאות ותשלומים אחרים

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
43,048,309	46,317,163
8,052,435	8,932,898
196,326	217,118
<u>51,297,070</u>	<u>55,467,179</u>

גמלאות
תשלומים בעין
תשלומים אחרים על פי חוק

באורים לדוחות הכספיים

באור 23 – גמלאות ותשלומים אחרים (המשך)

ב. פיצול לפי ענפים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
19,479,801	20,844,900	זקנה ושארים
9,696,735	10,336,461	נכות כללית
4,181,213	4,682,346	סיעוד
3,576,656	3,969,698	נפגעי עבודה
22,036	25,897	נפגעי תאונות
5,042,160	5,494,317	אמהות
6,720,104	7,021,990	ילדים
2,497,019	2,861,186	אבטלה
62,055	209,076	פשיטת רגל ופרוק תאגיד
19,291	21,308	הענקות מטעמי צדק
<u>51,297,070</u>	<u>55,467,179</u>	

באור 24 – תמיכות

א. הוצאות בגין תמיכות על פי הקרנות המיועדות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
69,060	66,182	פיתוח שרותים לנכים
23,238	23,325	קידום תוכניות סיעוד
14,970	9,473	מפעלים מיוחדים
6,629	5,036	מנוף לנפגעי עבודה
7,869	6,758	פיתוח שרותים לילדים בסיכון
<u>121,766</u>	<u>110,774</u>	

ב. פיצול לפי ענפים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(79)	(143)	זקנה ושארים
78,216	69,637	נכות כללית
23,346	23,325	סיעוד
6,629	5,036	נפגעי עבודה
216	(193)	אמהות
8,327	10,044	ילדים
5,111	3,068	אבטלה
<u>121,766</u>	<u>110,774</u>	

באורים לדוחות הכספיים

באור 25 – גידול בקרנות הביטוח

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
14,702,900	37,605,157
9,484,700	12,607,480
2,376,200	4,581,914
1,152,300	2,176,559
<u>27,716,100</u>	<u>56,971,110</u>

זקנה ושארים
נכות כללית (ב. להלן)
נפגעי עבודה
סיעוד (ב. להלן)

ב. בניכוי חלקו של האוצר, ראה באור 8ב'(2)

באור 26 – שכר עבודה ונלוות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
864,315	856,731
81,531	349,717
<u>945,846</u>	<u>1,206,448</u>
(270,366)	(334,883)
<u>675,480</u>	<u>871,565</u>

שכר ונלוות
הפרשה לזכויות עובדים בגין פרישה

בניכוי - השתתפות גורמי חוץ

באור 27 – הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
124,691	96,273
129,999	137,729
86,467	86,466
65,378	67,857
142,929	195,948
<u>549,464</u>	<u>584,273</u>
(155,344)	(162,180)
<u>394,120</u>	<u>422,093</u>

אחזקת מחשב
שכר דירה ואחזקת מבנים
פחת
משרדיות
אחרות

בניכוי - השתתפות גורמי חוץ

באורים לדוחות הכספיים

באור 28 – צדדים קשורים

1. ממשלת ישראל

תקן חשבונאות ממשלתי מספר 6, בדבר, "דוחות כספיים מאוחדים והטיפול החשבונאי בישויות נשלטות" מגדיר את המושג שליטה וקובע את המבחנים הנדרשים על מנת להגדיר שליטה בין ישויות. החל משנת 2007 יושרו מבחנים אלו ועל פיהם הוגדר המוסד כ"ישות נשלטת" למטרת דיווח כספי בדוחות הכספיים של ממשלת ישראל.

תקן חשבונאות ממשלתי מספר 20, בדבר, "גילוי בדבר צדדים קשורים" קובע את דרישת הגילוי בדבר קיומם של יחסים עם צדדים קשורים כאשר קיימת שליטה, וכן גילוי של מידע בדבר עסקאות בין הישות לבין צדדים קשורים לה.

א. מהות יחסים

(1) תשלומי גמלאות מכח סעיף 9 לחוק, הסכמים וחוקים שונים:

החזר תשלומי גמלאות -

המוסד מבצע תשלומי גמלאות שאינן נכללות בחוק הביטוח הלאומי. תשלומים אלו ממומנים על ידי אוצר המדינה ומשרד הבטחון. גמלאות אלה אינן נחשבות כגמלאות גבייתיות ועל כן לא מופיעות בדוחות על הביצוע הכספי.

השתתפות בהוצאות הנהלה וכלליות -

על פי הוראות סעיף 9(ב) לחוק נושאת הממשלה בחלק יחסי מהוצאות המינהל שהיו בפועל, כאשר סכום זה נאמד על יסוד חלוקת ההוצאות המנהליות לכל ענפי הביטוח.

על פי שיעור השתתפות מחוייבת הממשלה בהוצאות שיש למוסד על בסיס מצטבר.

תביעות שיבוב על פי סעיף 328 -

תיקון 102 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי החל משנת 2008 המוסד לא יהיה רשאי לתבוע את המדינה או את מערכת הבריאות הציבורית לפי סעיף 328 ומנגד יעביר אוצר המדינה למוסד, מידי שנה, סכום הקבוע לגבי אותה שנה בלוח טז' לחוק.

(2) השתתפות תקציב המדינה -

סעיף 32 לחוק מחייב את אוצר המדינה להשתתף בתקציב המוסד לביטוח לאומי בענפים: ילדים, זקנה ושארים, נכות, סיעוד ואמהות. על פי סעיף זה מחוייב אוצר המדינה בחלקו בגין קרנות הביטוח וזכאים לגמלה בענפים: סיעוד ונכות כללית.

(3) דמי ביטוח הכנסות משיפוי -

על פי הוראות סעיף 32(ג) לחוק משפה אוצר המדינה את המוסד בגין הפחתת דמי ביטוח, כפי שנקבעה בסעיף 338 לחוק, בשיעורים הקבועים בחוק מסך כל התקבולים שגבה המוסד ממעסיקים ומלא שכירים.

(4) איגרות חוב של ממשלת ישראל

המוסד משקיע את יתרות הכספים באיגרות חוב מסדרות מיוחדות המונפקות עבורו על ידי בנק ישראל. האיגרות המונפקות הן משני סוגים: האחת בריבית קבועה והשנייה בריבית משתנה.

באורים לדוחות הכספיים

באור 28 - צדדים קשורים (המשך)

ב. יתרות עם ממשלת ישראל

31 בדצמבר	
2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(11,231)	(216,907)
10,400	12,020
1,073,016	1,170,886
<u>1,072,185</u>	<u>965,999</u>

תשלומים מכח סעיף 9 והסכמים שונים:

משרד האוצר
משרד הבטחון
סכומים לקבל

(35,954)	(125,422)
3,579,100	3,949,766
187,400	173,322
<u>3,730,546</u>	<u>3,997,666</u>

השתתפות תקציב המדינה:

משרד האוצר - בגין הקצבות אוצר
חלק האוצר בקרן הביטוח בענף סיעוד
חלק האוצר בקרן הביטוח בענף נכות

(88,581)	(65,170)
----------	----------

משרד האוצר - בגין שיפוי האוצר

<u>192,066,000</u>	<u>210,600,000</u>
--------------------	--------------------

איגרות חוב של ממשלת ישראל

ג. עסקאות עם ממשלת ישראל

לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר

2011	2012
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
17,289,391	18,145,333
2,168,890	2,216,376
172,685	158,239
<u>19,630,966</u>	<u>20,519,948</u>

הכנסות מעסקאות שאינן חליפין:
הכנסות מהעברות
הכנסות מדמי ביטוח מעסיקים
הכנסות מדמי ביטוח לא שכירים

11,666,781	21,505,624
172,013	169,217
<u>11,838,794</u>	<u>21,674,841</u>

הכנסות מעסקאות חליפין:

הכנסות מימון
הכנסות אחרות

214,921	274,915
123,488	133,139
<u>338,409</u>	<u>408,054</u>

השתתפות בהוצאות:

שכר עבודה ונלוות
הנהלה וכלליות

2. הטבות לאנשי מפתח ניהוליים

<u>5,349</u>	<u>6,401</u>
--------------	--------------

שכר ונלוות לאנשי מפתח ניהוליים (באלפי ש"ח)

<u>11</u>	<u>11</u>
-----------	-----------

מספר האנשים אליהם מתייחסים השכר והנלוות

באורים לדוחות הכספיים

באור 29 – מגזרים

א. המוסד פועל ומדווח למינהלת המוסד על בסיס ענפי ביטוח הנכללים בחוק הביטוח הלאומי: זקנה ושארים, נכות כללית, סיעוד, נפגעי עבודה, אמהות, ילדים, אבטלה, אחרים - נפגעי תאונות, פשיטת רגל ופירוק תאגיד והענקות מטעמי צדק.

בראש כל ענף (לעניין תשלומי הגמלאות) כאמור לעיל, עומד מנהל אשר אחראי על התפעול השוטף. האחראיות הכוללת (לעניין תשלומי הגמלאות) על הענפים הנ"ל הינה של סמנכ"ל גמלאות.

גביית ההכנסות של המוסד מדמי ביטוח הינה באחריות סמנכ"ל גבייה וביטוח.

מידע אודות מגזרים אלה משמש את הגוף מקבל החלטות ומינהלת המוסד כבסיס להערכת ביצועי העבר של המוסד בהשגת מטרותיה ולצורך קבלת החלטות בדבר הקצאות עתידיות של משאבים.

באורים לדוחות הכספיים
באור 29 – מוגזרים (המשך)

א. הכנסות, הוצאות ותגועה בנכסים נטו לפי ענפי הביטוח:

א.1. הכנסות לפי ענפי ביטוח

תקופה	הכנסות אחרות, נטו	הפרשי הצמדה	ריבית	השתתפות תקיבי המדינה	דמי ביטוח	תקופה
סוף"כ הכנסות	27,343	836,216	6,890,290	2,623,934	15,332,748	זקנה ושיארים
25,710,531	211,887	36,899	244,250	759,257	5,599,677	נכות כללית
6,851,970	4,662	30,866	203,699	932,225	614,298	סיעוד
1,785,750	115,305	24,903	188,408	-	2,511,516	נפגעי עבודה
2,840,132	-	56,153	469,817	-	303,026	נפגעי תאונות
828,996	8	26,455	175,509	198,141	2,759,296	אמחות
3,159,409	320	1,305,180	11,022,695	13,626,333	6,580,704	ילדים
32,535,232	11	-	-	-	700,114	אבטלה
700,125	45,433	6,316	50,176	5,443	128,146	פשיטת רגל ופירוק תאגיד
230,071	-	59	436	-	10,362	הענקות מטעמי צדק
16,300	-	-	-	-	-	סוף"כ
74,658,516	404,969	2,323,047	19,245,280	18,145,333	34,539,887	

באורים לדוחות הכספיים
באור 29 - מצורים (המשך)

א. הכנסות, הוצאות ותנועה בנכסים נטו לפי ענפי הביטוח:
 א2. הוצאות לפי ענפי ביטוח (לפני עדכון קרנות הביטוח)

הענף	גמלאות	תשלומים בעין ועל פי חוק	חובות אבודים	הוצאות שכר, הנהלה וכלליות	סה"כ הוצאות
זקנת ושארים	20,526,197	308,280	10,282	254,962	21,099,721
נכות כללית	9,144,073	1,239,886	22,139	441,457	10,847,555
סיעוד	68,821	4,638,061	(1,210)	63,416	4,769,088
נפגעי עבודה	3,407,021	565,301	2,411	267,951	4,242,684
נפגעי תאונות	25,875	22	-	1,922	27,819
אמהות	3,132,122	2,360,905	1,097	72,705	5,566,829
ילדים	7,005,630	26,844	(441)	90,511	7,122,544
אבטלה	2,856,235	10,707	(2,689)	94,341	2,958,594
פשיטת רגל ופרוק תאגיד	208,931	10	135	6,014	215,090
הענקות מטעמי צדק	21,308	-	-	379	21,687
סה"כ	46,396,213	9,150,016	31,724	1,293,658	56,871,611

באורים לדוחות הכספיים
באור 29 – מגזרים (המשך)

א. הכנסות, הוצאות ותנועה בנכסים נטר לפי ענפי הביטוח:
 א.3. עודדוגרעון לפי ענפי הביטוח

עודדוגרעון מאטבר ליום 31 בדצמבר 2012	העברות בין ענפים העברות בין ענפים	עודדוגרעון מאטבר ליום 31 בדצמבר 2011	עודף בגין העריכה מחדש של מנבים	גרעון שוטף לטנת 2012	גידול בהפרשה לזכויות עובדים	גידול בקרנות הביטוח	עודף לפי עדיכון קרנות הביטוח ועדיכון זכויות עובדים	הענף
(191,270,683)		(158,306,510)	30,176	(32,994,347)	54,000	37,605,157	4,664,810	זקנה ושארים
(117,176,720)	362,179	(100,987,947)	52,112	(16,603,065)	93,256	12,607,480	(3,902,329)	נות כללית
(16,619,956)	2,954,298	(14,421,884)	7,526	(5,159,896)	13,468	2,176,559	(2,969,870)	סיעוד
(37,094,675)		(31,141,255)	31,047	(5,984,467)	55,560	4,581,914	(1,346,992)	נמנעי עבודה
5,415,529		4,614,121	230	801,180	411		801,591	נמנעי תאונות
(216,359)	2,373,986	(191,590)	8,665	(2,407,420)	15,506		(2,391,914)	אמהות
129,846,367	(7,945,241)	112,368,138	10,782	25,412,688	39,419		25,452,107	ילדים
-	2,247,224	-	11,245	(2,258,469)	-		(2,258,469)	אבטלה
568,195		552,498	716	14,981	1,281		16,262	פשיטת רגל ופרוק תאגיד
(1,403)	7,554	(3,615)	43	(5,387)	77		(5,310)	הענקות מטעמי צדק
(226,549,706)	-	(187,518,043)	152,542	(39,184,205)	272,978	56,971,110	18,059,883	סה"כ

באורים לדוחות הכספיים
באור 29 – מזורים (המשך)

א. הכנסות, הוצאות ותנועה בנכסים נטו לפי ענפי הביטוח:

א.4. פירוט התנועה ביתרות הענפים ליום 31 בדצמבר 2012

הענף	יתרת נכסי הענף ליום 31 בדצמבר 2012*		עמודה(גרעון) ליום 31 בדצמבר 2012		קרן הביטוח	הפדשה לזכויות עובדים	יתרת נכסי הענף ליום 31 בדצמבר 2011	התאמות**	יתרת נכסי הענף ליום 31 בדצמבר 2011 (לפי התאמות)	הענף
	2012	31 בדצמבר 2012*	2012	31 בדצמבר 2011						
זקנה ושארים	75,208,875	(191,270,683)	265,664,857	814,700			70,513,890	32,256	70,481,634	זקנה ושארים
נכות כללית	-	(117,176,720)	116,128,180	1,048,540			3,488,038	55,706	3,432,332	נכות כללית
סיעוד	-	(16,619,956)	16,435,859	184,097			8,045	8,045	-	סיעוד
נפגעי עבודה	1,079,970	(37,094,675)	37,516,314	658,330			2,395,916	33,188	2,362,728	נפגעי עבודה
נפגעי תאונות	5,431,440	5,415,529	-	15,912			9,263	9,263	4,629,375	נפגעי תאונות
אמהות	-	(216,359)	-	216,359			2,373,986	-	-	אמהות
ילדים	130,529,454	129,846,367	-	683,088			113,011,807	23,547	112,988,260	ילדים
אבטלה	-	-	-	-			-	-	-	אבטלה
פשיטת רגל ופרוק תאגיד	593,478	568,195	-	25,283			576,500	764	575,736	פשיטת רגל ופרוק תאגיד
העקבות מטעמי צדק	-	(1,403)	-	1,403			(2,289)	46	(2,335)	העקבות מטעמי צדק
סה"כ	212,843,217	(226,549,706)	435,745,210	3,647,713			194,630,792	163,062	194,467,730	סה"כ

יתרת נכסי הענף ליום 31 בדצמבר 2012	עודף שוטף לשנת 2012	עודף בגין הערבה מחדש של מבנים	העברת יתרות בין ענפים	יתרת נכסי הענף ליום 31 בדצמבר 2011		התאמות**	יתרת נכסי הענף ליום 31 בדצמבר 2011 (לפי התאמות)	הענף
				2011	31 בדצמבר 2011			
75,208,875	4,664,810	30,176	-	70,513,890	32,256	70,481,634	זקנה ושארים	
-	(3,902,329)	52,112	362,179	3,488,038	55,706	3,432,332	נכות כללית	
-	(2,969,870)	7,526	2,954,298	8,045	8,045	-	סיעוד	
1,079,970	(1,346,992)	31,047	-	2,395,916	33,188	2,362,728	נפגעי עבודה	
5,431,440	801,591	230	-	4,629,621	246	4,629,375	נפגעי תאונות	
-	(2,391,914)	8,665	2,373,986	9,263	9,263	-	אמהות	
130,529,454	25,452,107	10,782	(7,945,241)	113,011,807	23,547	112,988,260	ילדים	
-	(2,258,469)	11,245	2,247,224	-	-	-	אבטלה	
593,478	16,262	716	-	576,500	764	575,736	פשיטת רגל ופרוק תאגיד	
-	(5,310)	43	7,554	(2,289)	46	(2,335)	העקבות מטעמי צדק	
212,843,217	18,059,883	152,542	-	194,630,792	163,062	194,467,730	סה"כ	

* עתודות/גרעון ליום 31 בדצמבר 2012 בניכוי קרנות הביטוח והתחייבויות בגין זכויות עובדים ** התאמות נדרשות במעבר מנכסים נומינלי לנכסים מדווח

באורים לדוחות הכספיים
באור 29 - מגזרים (המשך)

ב. תקבולים ותשלומים לפי ענפי הביטוח:
ב.1. תקבולים לפי ענפי הביטוח

סו"כ תקבולים כולל הפרישי הצמדה	הפרישי הצמדה	סו"כ תקבולים לפני הפרישי הצמדה	שונים	רזיבות	השתתפות תקציב המדינה	דמי ביטוח	הענף
21,760,802	961,576	20,799,226	25,685	2,754,253	2,674,646	15,344,642	זקנה ושארים
6,741,776	42,430	6,699,346	226,449	97,634	770,991	5,604,272	נכות כללית
1,665,915	35,493	1,630,422	1,900	81,424	932,285	614,813	סיעוד
2,839,784	28,637	2,811,147	221,629	75,312	-	2,514,206	נפגעי עבודה
555,621	64,571	491,050	-	187,800	-	303,250	נפגעי תאונות
3,065,292	30,421	3,034,871	-	70,156	202,974	2,761,741	אמהות
26,112,422	1,500,844	24,611,578	55	4,406,098	13,620,004	6,585,421	ילדים
701,511	-	701,511	-	-	-	701,511	אבטלה
155,721	7,262	148,459	-	20,057	-	128,402	פשיטת רגל ופירוק תאגיד
16,076	69	16,007	-	174	5,462	10,371	הענקיות מטעמי צדק
63,614,920	2,671,303	60,943,617	475,718	7,692,908	18,206,362	34,568,629	סו"כ

באורים לדוחות הכספיים
באור 29 – מגזרים (המשך)

ג. תקבולים ותשלומים לפי ענפי הביטוח:
ב. תשלומים לפי ענפי הביטוח

סך הכל תשלומים	תשלומי מינהל	חובות אבודים	תשלומים בעין ועל פי חוק	גמלאות	הענף
20,908,042	200,974	9,047	309,082	20,388,939	זקנה ושארים
10,769,985	347,183	1,555	1,343,211	9,078,036	נכות כללית
4,730,579	50,091	-	4,634,993	45,495	סיעוד
4,074,901	206,765	1,344	564,307	3,302,485	נפגע עבודה
26,321	1,524	-	22	24,775	נפגע תאונות
5,544,036	57,711	121	2,365,889	3,120,315	אמהות
7,130,185	71,834	1,374	46,190	7,010,787	ילדים
2,889,016	74,883	706	12,559	2,800,868	אבטלה
300,841	4,775	135	-	295,931	פשיטת רגל ופרוק תאגיד
21,613	305	-	-	21,308	הענקות מטעמי צדק
56,395,519	1,016,045	14,282	9,276,253	46,088,939	סה"כ

באורים לזוחות הכספיים

באור 29 – מוגזרים (המשך)

ב. תקבולים ותשלומים לפי ענפי הביטוח:

ב3. עודף תקבולים על תשלומים לפי ענפי הביטוח

עודף (גרעון) תקבולים על תשלומים	עודף (גרעון) לפני תקבולים מהגמדה	הענף
852,760	(108,816)	זקנה ושארים
(4,028,209)	(4,070,639)	נכות כללית
(3,064,664)	(3,100,157)	סיעוד
(1,235,117)	(1,263,754)	נפגע עבודה
529,300	464,729	נפגע תאונות
(2,478,744)	(2,509,165)	אמהות
18,982,237	17,481,393	ילדים
(2,187,505)	(2,187,505)	אבטלה
(145,120)	(152,382)	פשיטת רגל ופירוק תאגיד
(5,537)	(5,606)	הענקות מטעמי צדק
7,219,401	4,548,099	סה"כ

באורים לדוחות הכספיים

באור 30 – אירועים לאחר תאריך המאזן

לאחר תום שנת 2012 התקבלו מספר שינויים העשויים להשפיע על תקציב המוסד.

להלן פרוט תיקוני החקיקה העיקריים ואומדן מנהלת המוסד על פעילותו -

אומדן השינוי במונחים שנתיים	א. זקנה ושאירים הרחבת הזכאות לקצבת זקנה לעקרות בית שנולדו לפני 1.1.1931
30 מיליון בשנה	ב. נכות כללית 1. במהלך שנת 2012 נעשו מספר תיקונים המשפיעים על גמלת ילד נכה בתחולה מ- 1.1.2012 - העלאת הגמלה לילדים התלויים לחלוטין בעזרת הזולת. - מתן גמלה בשיעור של 50% לילדים הסובלים מתפקוד לקוי ב- 2 הגפיים. - מתן גמלה של 50% (במקום 100%) לילדים הזקוקים להשגחה קבועה. - מתן גמלה לילדים הסובלים ממחלה אחת ולהם 3 עילות מתוך רשימה של 7 או שהם סובלים מיותר ממחלה אחת ולהם 4 עילות מתוך 7. 2. תשלום שר"מ החל מיום ה- 31 במקום מהיום ה- 91.
12 מיליון ש"ח בשנה	ג. גבייה ודמי ביטוח בחודש אוגוסט 2012 אושר החוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב - 2012. במסגרת החוק נקבע, בין היתר, כי שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה ממעסיקים על החלק העולה על 60% מהשכר הממוצע יעלה באופן הדרגתי. החל מינואר 2013 ועד דצמבר 2013 תוספת של 0.6%. ותוספת של 0.5% בשנים 2014 ו-2015. במקביל תערך התאמה של אחוז ההשתתפות בשיפוי לפי סעיף 32ג(1).
שנת 2013 - 1.05 מיליארד ש"ח. שנים 2014-2015 - 875 מיליון ש"ח בכל אחת מן השנים.	